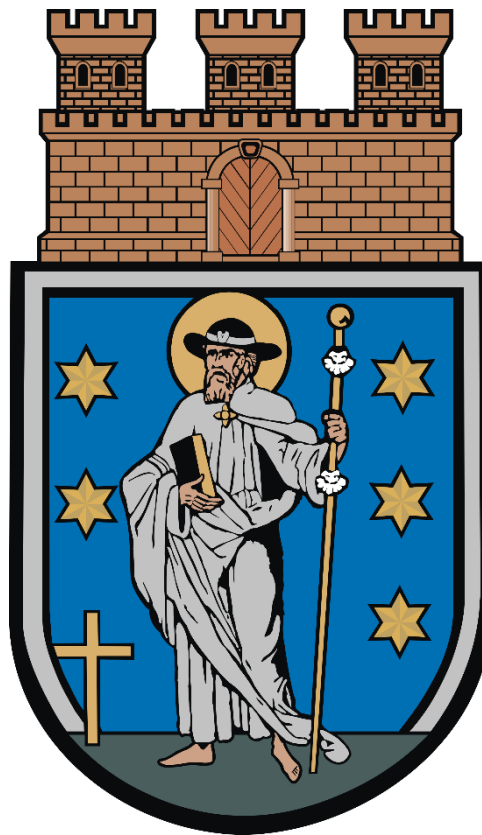

Załącznik nr 1
do uchwały nr XIX/211/2017
Rady Miejskiej w Pakości
z dnia 28 lutego 2017 r.

Gminny Program Rewitalizacji

dla Gminy Pakość

Na lata 2016-2024

Wykonawca: Faber Consulting Polska Sp. z o.o.

ul. Polna 100

87-100 Toruń

Tel. 56 659 75 00

Fax. 56 659 75 10

e-mail: biuro@faberconsulting.com

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi	10
3. Uproszczona diagnoza Gminy Pakość	18
4. Obszar zdegradowany Gminy	23
4.1. Obszar zdegradowany – Miasto Pakość	24
4.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski	29
4.2.1. Analiza wskaźnikowa – obszar społeczny	30
4.2.2. Analiza miejscowości, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach	37
5. Obszar rewitalizacji Gminy	41
5.1. Obszar rewitalizacji – obszar wiejski	41
5.2. Podsumowanie	44
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	47
6.1. Podobszar 1: Obszar A – Pakość	47
6.2. Podobszar 2: Gorzany	58
6.3. Podobszar 3: Węgierce	63
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	70
8. Cele rewitalizacji i kierunki działań	72
9. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	76
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji	86
11. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	89
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	97
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian	103
14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii	105
Załączniki	110

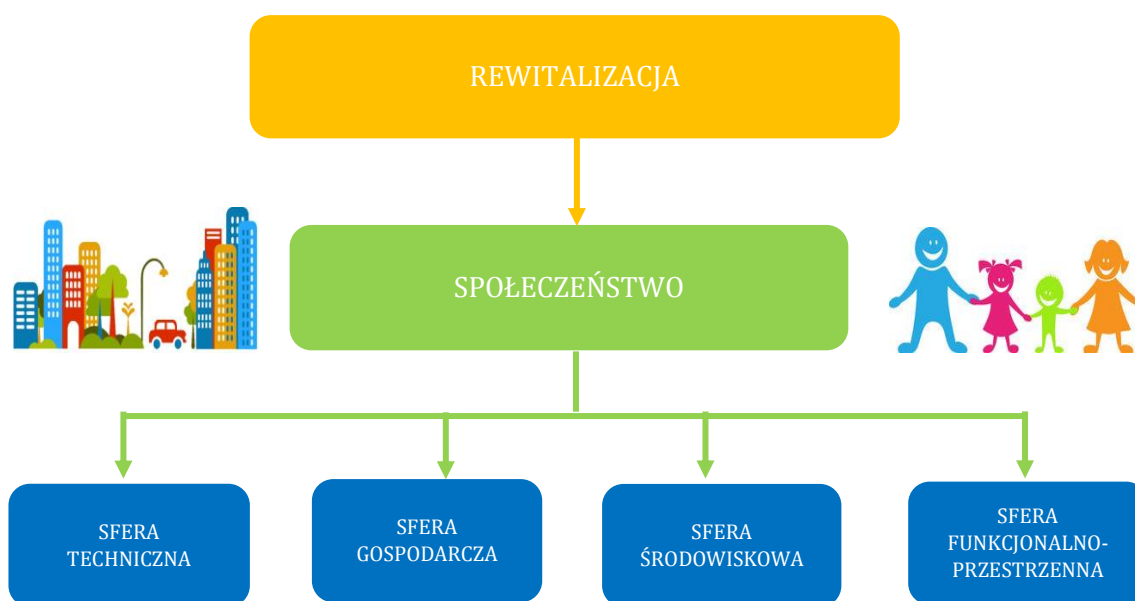

Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji w oparciu o gminny program rewitalizacji.

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce wyznacza Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Definiuje ona zasady oraz procedurę przygotowania, koordynowania i kreowania warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Zapisy ustawy porządkują teraźniejsze pojmowanie rewitalizacji rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Schemat 1. Proces Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa zdegradowanej infrastruktury. W myśl nowej idei powinna ona łączyć działania w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego związanego z danym obszarem a także jego otoczeniem. Rewitalizacja obejmuje tereny zarówno miejskie, jak i wiejskie gminy. Oczekiwanymi celami rewitalizacji są:

- wzrost aktywności społecznej, ożywienie społeczne,
- zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym,
- wzrost zatrudnienia,
- ożywienie gospodarcze, wzrost potencjału gospodarczego między innymi poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

W obecnej perspektywie finansowej projekty społeczne muszą stanowić punkt wyjścia i być nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych. Nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty będą realizowane w ramach szerszej koncepcji, wzajemnie powiązane i dążące do osiągnięcia synergii. Kluczowym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna** postulująca aktywny udział interesariuszy, jako których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe formy takie jak współdecydowanie czy aktywne uczestnictwo w projektach.

Prowadzenie procesu rewitalizacji opiera się na konieczności delimitacji i wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Obszarem zdegradowanym jest teren jednostki znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału

społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym.

W kolejnym etapie wyznacza się obszar rewitalizacji stanowiący całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego gminny program rewitalizacji.

Procesy rewitalizacyjne w Gminie Pakość będą prowadzone zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich. Należy przy tym mieć na uwadze, że występowanie stanów kryzysowych oraz dostępność danych w tym zakresie jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Z tego względu zjawiska, które uważane są za istotny problem w rozwoju miasta, mogą w ogóle nie występować lub występować w znacznie mniejszym natężeniu na obszarach wiejskich. Ze względu na tak dużą różnorodność i specyfikę poszczególnych terenów, delimitacji dokonano odrębnie dla części miejskiej gminy i miejscowości wiejskich.

Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Gminie Pakość przedstawiają poniższe schematy. Wskazany obszar został wyznaczony Uchwałą Nr XV/151/2016 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Niniejsza uchwała została opublikowana w dniu 22 września 2016 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego (DZ. URZ. WOJ. KUJ-POM. 2016.3231).

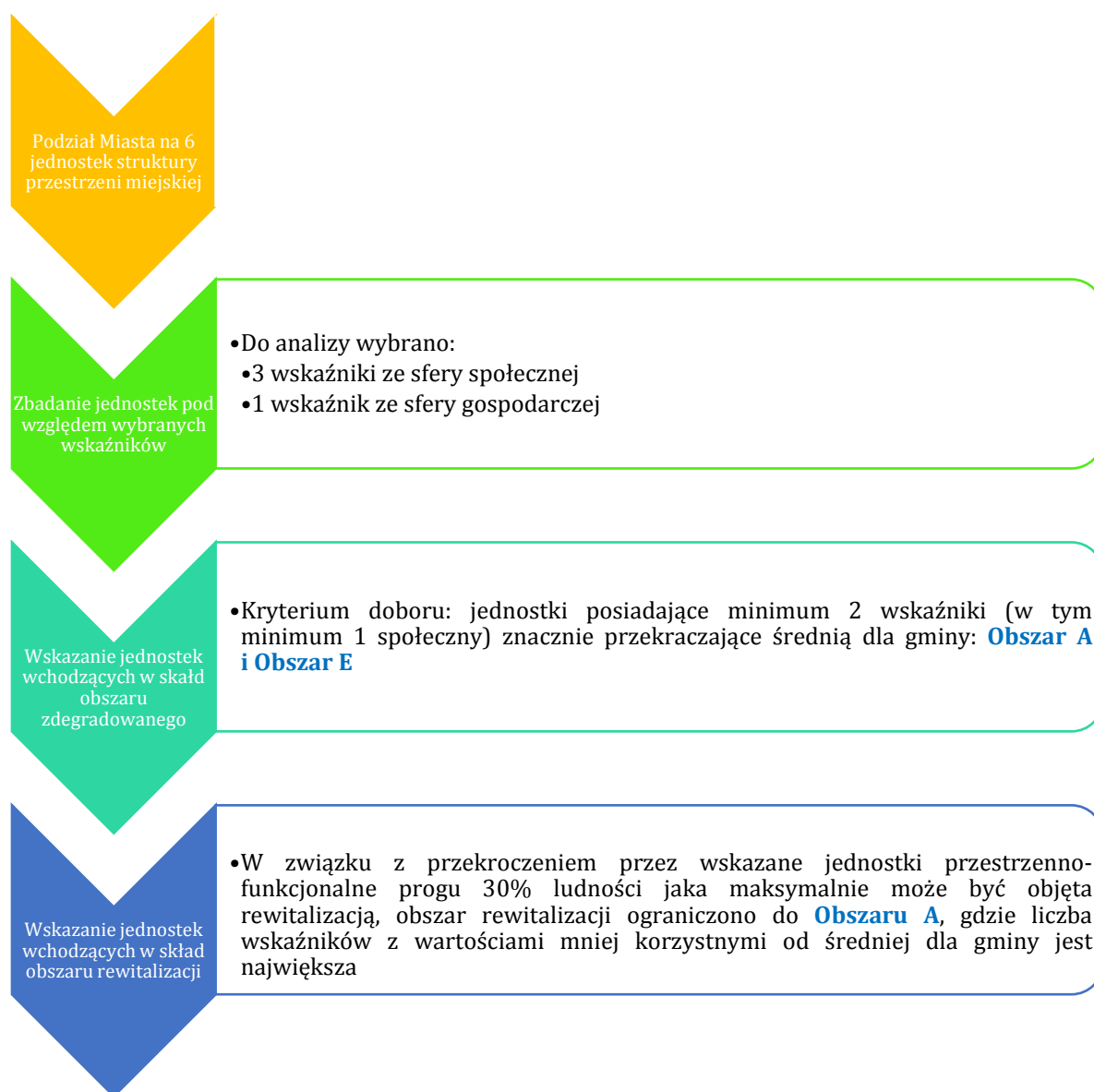
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Miasta Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Opracowanie niniejszego dokumentu jest wyrazem troski lokalnego samorządu o dobro gminy w szybko zmieniającym się i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu poprzez działania mające na celu odnowę i rozwój terenów o niewykorzystanym potencjale. W celu rzetelnego przygotowania treści programu przeprowadzono wnikliwą analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która umożliwiła zidentyfikowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Wyniki badań stanowiły punkt odniesienia dla programowania kierunków rozwoju i planowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych na najbliższe lata.

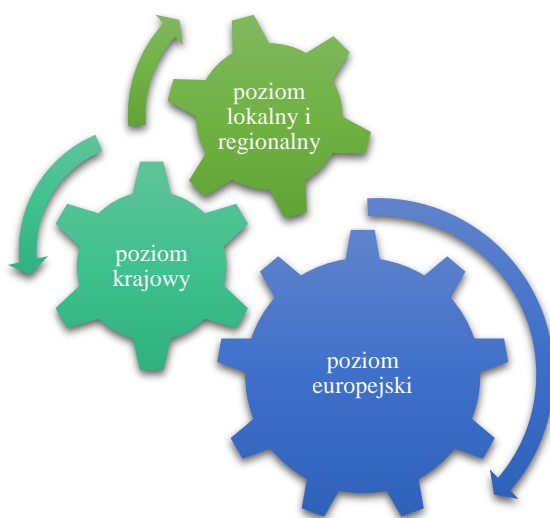
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pakość charakteryzuje się następującymi cechami:

- koncentracja – program postuluje podejmowanie interwencji na obszarach o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy,
- kompleksowość – program zawiera przedsięwzięcia realizowane ze środków EFRR, EFS, FS oraz innych środków publicznych i prywatnych, zapewniając tym samym różnorodność i kompleksowość interwencji,
- komplementarność – w ujęciu przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania,
- partycypacja i partnerstwo – zastosowana metoda prac nad dokumentem stanowiła wyważone połączenie prac eksperckich i dyskusji publicznej nad zagadnieniami związanymi ze strategicznym planowaniem rozwoju gminy, konsultacje społeczne koncentrowały się nie tylko nad procesem wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowania programu, ale także ujawniły znamiona współtworzenia dokumentu przez przedstawicieli społeczności lokalnej, przedsiębiorców, pracowników administracyjnych czy organizacji pozarządowych.

1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

Podstawowym dokumentem prawnym, służącym jako podstawa do sporządzenia Gminnego Planu Rewitalizacji jest Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 3 listopada 2015 roku, która weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art., 37, wchodzącego w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku. Dokumentem o charakterze pomocniczym są „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Zasadniczym celem Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele rewitalizacji. Dokumentem odniesienia dla Wytycznych jest Umowa Partnerstwa, która formułuje wyzwania związane z zapewnieniem warunków dla właściwej rewitalizacji, tj. zintegrowanego, kompleksowego oraz przygotowanego i prowadzonego z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej przeciwdziałania procesom degradacji obszarów dotkniętych stanem kryzysowym. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pakość został opracowany zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane poniżej.

Schemat 4. Spójność z dokumentami strategicznymi

Poziom krajowy	Poziom regionalny	Poziom lokalny
<ul style="list-style-type: none"> •Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia •Krajowa Polityka Miejska 2023 •Strategia Rozwoju Kraju 2020 •Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju •Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 •Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejski •Wytoczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 	<ul style="list-style-type: none"> •Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ •Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 •Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 •Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 	<ul style="list-style-type: none"> •Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego do 2020 roku •Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego •Strategia rozwoju gminy Pakość na lata 2014-2024 •Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość •Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakość na lata 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Program rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Musi on być podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych. Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.

Krajowa Polityka Miejska 2023

Polityka miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Jest wyrazem zintegrowanego podejścia terytorialnego i jego uzupełnieniem w wymiarze miejskim. Polityka miejska jest realizowana przy poszanowaniu wszystkich zasad polityki regionalnej określonych w KSRR: koncentracji geograficznej, koncentracji tematycznej, partnerstwa i współpracy, warunkowości, podejmowania decyzji na podstawie rzetelnych informacji, subsydiarności oraz zasady zrównoważonego rozwoju. Strategicznym celem polityki miejskiej jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców. Jednym z celów szczegółowych określonych w dokumencie jest odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich. Niniejsze opracowanie wykazuje korelację z tak przedstawionymi celami.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele:

- Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego,
- Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego ,
- Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju-Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju-Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Niniejszy Gminny Program Rewitalizacja jest spójny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:

- Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”,
- Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,
- Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny.

Gminny Program Rewitalizacji koresponduje z następującymi celami wytypowanymi w dokumencie:

- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów,
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski,
- Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

W dokumencie zostały ustanowione 3 cele szczegółowe do 2020 roku:

- wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
- tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Gminny Program Rewitalizacji realizuje drugi z tak postawionych celów.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

Celem opracowanych Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Dokument ten definiuje pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazuje instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewnia ich spójność oraz kompleksowość.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w zgodzie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Wśród priorytetów Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, w które wpisuje się Gminny Program Rewitalizacji można wymienić nowoczesne społeczeństwo oraz modernizację przestrzeni wsi i miast. Dokument realizuje także założenia zawarte w celu strategicznym aktywne społeczeństwo i sprawne usługi oraz gospodarka i miejsca pracy. Gmina Pakość została zakwalifikowana do kategorii polityki przestrzennej – obszary wiejskie (wraz z lokalnymi ośrodkami rozwoju), dla których oczekiwana rola i znaczenie w rozwoju województwa wiąże się z aktywizacją społeczno-gospodarczą na poziomie lokalnym.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

W RPO określono, że rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z kluczowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących problemów.

Gminny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność przede wszystkim z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020

Wizją dokumentu jest „Uczestnictwo wszystkich mieszkańców w życiu społeczności lokalnych oraz społeczności regionu”. W odpowiedzi na tak postawioną wizję sformułowano misję czyli „tworzenie warunków dla rozwoju samodzielności i aktywności mieszkańców w życiu społecznym”. Gminny Program Rewitalizacji wykazuje korelację ze wszystkimi celami strategicznymi tj.:

- Celem strategicznym I – Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców,
- Celem strategicznym II – Wzrost poziomu jakości życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych,
- Celem strategicznym III – Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.

Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Zasady regionalne tworzą zbiór wytycznych w zakresie rewitalizacji oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują szczegółowo metody wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje spójność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego do 2020 roku

Zgodnie z misją określoną w dokumencie powiat inowrocławski:

- prorozwojowy, otwarty na gospodarkę i atrakcyjny dla inwestorów,
- wykorzystujący bogate dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze Kujaw do wykreowania wizerunku Powiatu,
- uwzględniający potencjał ludzki i kapitał społeczny oraz wspierający aktywność mieszkańców .

W zgodzie z misją określono następujące priorytety:

- Priorytet I – zdrowe, aktywne społeczeństwo i efektywne usługi,
- Priorytet II – zrównoważony rozwój, spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna,
- Priorytet III – tożsamość i dziedzictwo,
- Priorytet IV – konkurencyjna, otwarta na wyzwania gospodarka.

Gminny Program rewitalizacji wpisuje się w tak postawione priorytety.

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego

Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w cel strategiczny 2 Wzmocnienie rozwoju społecznego i integracji Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego. Realizuje on cele operacyjne „przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu”, „aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad

dziećmi”, „rozwój usług opiekuńczych skierowanych dla osób starszych i niepełnosprawnych”.

Strategia rozwoju gminy Pakość na lata 2014-2024

Zgodnie z dokumentem Strategii rozwoju gminy Pakość na lata 2014-2024 do najważniejszych potrzeb rozwojowych należą poprawa sytuacji gospodarczej, rozwój społeczny, dostosowanie bazy usług publicznych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz współpraca z sąsiednimi gminami. Odpowiedziami na te potrzeby są kierunki rozwoju. Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z następującymi kierunkami:

- sprawne usługi publiczne,
- wzrost aktywności społecznej,
- przestrzeń dla mieszkańców,
- przestrzeń dla gospodarki.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość

Najważniejsze potrzeby rozwojowe gminy wiążą się z realizacją głównego celu rozwoju gminy, jakim jest zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków życia, określonego w rzeczonym dokumencie przyjętym Uchwałą nr XVI/188/2016 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 25 października 2016 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość.

Do głównych potrzeb gminy zaliczyć należy:

- wzmocnienie sektora komunalnego (usług publicznych i przestrzeni publicznych) – poprzez wzrost ilościowy (rozwój sieci) i jakościowy (poprawę jakości funkcjonowania); w perspektywie 10 lat funkcjonowanie sektora usług publicznych należy zacząć przeorientowywać w kierunku priorytetu zaspokojenia potrzeb ludności starszej,
- zwiększenie liczby miejsc pracy – między innymi poprzez tworzenie przestrzeni inwestycyjnych w gminie,
- uporządkowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- rozwój infrastruktury teleinformatycznej, zwłaszcza upowszechnienie dostępu do sieci Internet,

- rozwój komunikacji publicznej w relacjach Inowrocławiem i Bydgoszczą, a także Janikowem i Żninem.

Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w tak ustanowione cele i potrzeby (potrzeba 1 i potrzeba 2). Dodatkowo w dokumencie wspomina się, że rewitalizacji przestrzeni wymaga część centralna Miasta Pakość.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakość na lata 2016-2020

Misją samorządu gminy Pakość w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 jest poprawa jakości życia w gminie oraz dążenie do integracji społecznej poprzez stwarzanie mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skuteczne przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia społecznego. Misja ta ma być wdrażana poprzez poniższe cele strategiczne, które w pełni wpisują się w ideę rewitalizacji społecznej:

- wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju,
- tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- usprawnienie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej.

2. Uproszczona diagnoza Gminy Pakość

Pakość jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Jednostka od północy i wschodu graniczy z gminami Złotniki Kujawskie i Inowrocław, od południa z gminą Janikowo, a od zachodu z gminami Dąbrowa (z powiatu mogileńskiego) i Barcin (z powiatu żnińskiego). Gmina zajmuje powierzchnię około 86,5 km² i należy do mniejszych gmin w powiecie i w województwie. W jej skład wchodzi miasto Pakość oraz 16 miejscowości wiejskich tworzących 12 sołectw: Dziarnowo, Gorzany-Giebniawęgierce, Jankowo, Kościelec, Ludkowo-Mielno-Wojdał, Ludwiniec, Łącko, Radłowo, Rybitwy, Rycerzewo, Rycerzewko i Wielowieś. Centrum życia publicznego i kulturalnego gminy stanowi miasto Pakość. Znajduje się w nim siedziba władz samorządowych i innych instytucji administracyjnych.

Analiza została przeprowadzona z punktu widzenia występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Sfera społeczna

Gmina Pakość charakteryzuje się względną stagnacją w zakresie liczby mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich 10 lat wolumen osób zameldowanych w jednostce spadł o blisko 1,3%. Na niewielkie zmiany liczby mieszkańców wpływają zarówno nieznaczne wartości przyrostu naturalnego, jak też niewielkie wartości salda migracji. Na dzień 31.12.2015 r. liczba mieszkańców Gminy wyniosła 9841 osób, z czego 58% zamieszkiwało miasto Pakość. Bardzo niekorzystnym zjawiskiem zauważalnym na terenie Gminy jest starzenie się społeczeństwa. W 2005 roku udział osób w wieku poprodukcyjnym wynosił 13,8%, podczas gdy w 2015 roku wartość wyniosła 18,1%. Wraz z wzrostem liczby osób w wieku powyżej 65 roku życia, spada udział osób w wieku przedprodukcyjnym (z 22,5% w 2005 roku do 18,2% w 2015 roku).

Analiza danych statystycznych pozwoliła na zdiagnozowanie także innego problemu społecznego jakim jest bezrobocie, który występuje w umiarkowanej skali. Na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu było zarejestrowanych 764 mieszkańców Gminy Pakość, co stanowi blisko 8% mieszkańców i ponad 12% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Analizując przebieg bezrobocia w gminie na tle wartości średnich dla województwa, trzeba zauważyć odzwierciedlenie

ogólnych trendów - poprawa lub pogorszenie sytuacji w województwie skutkuje podobnym przebiegiem wskaźników w gminie.

Istotną kwestią hamującą rozwój społeczny jest poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, które w powiecie inowrocławskim wyniosło w 2014 roku 3 196,03 zł i było niższe od średniej wojewódzkiej o 243,03 złote i od średniej krajowej o 807,96 zł.

Połączenie problemów w zakresie niskich dochodów oraz bezrobocia powodują, że wiele osób w gminie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. W 2014 r. liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 1 227 osób (w 2013 r. – 1 215 osób).

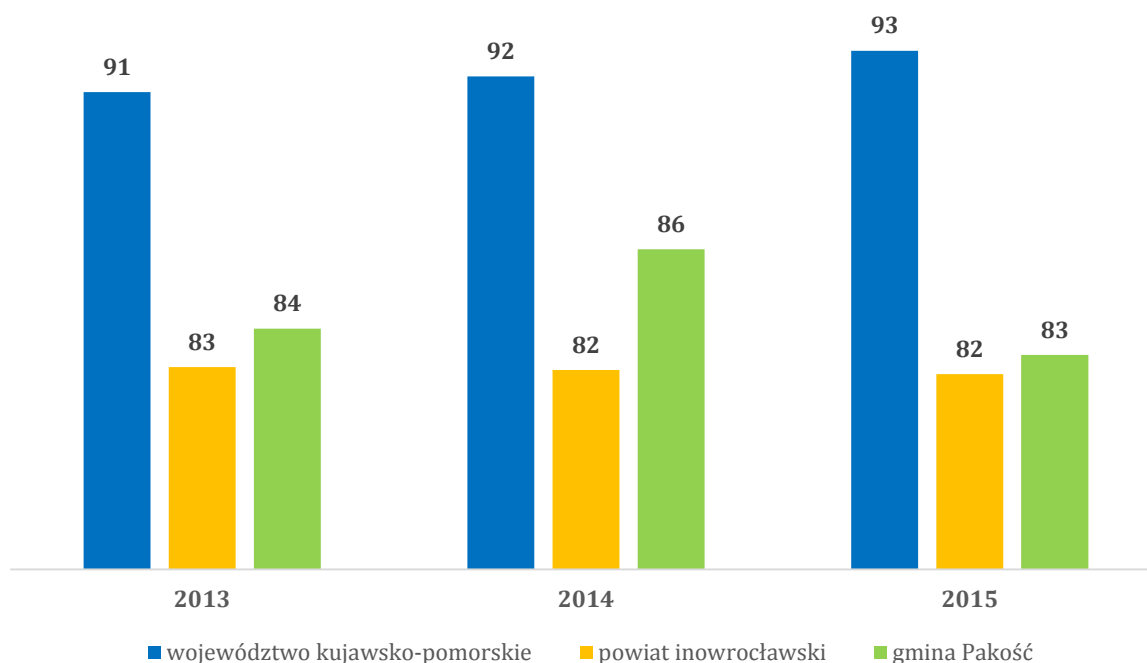
Sfera gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Pakość wyniosła w 2015 roku 816 i była wyższa o 46 podmiotów w porównaniu z rokiem 2005. Na tę liczbę składa się 511 podmiotów zarejestrowanych w mieście Pakość i 305 jednostek funkcjonujących na terenach wiejskich gminy. Pod względem wielkości przedsiębiorstw zdecydowanie przeważają jednostki małe, zatrudniające poniżej 10 pracowników (771 podmiotów). Wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadających na 1000 mieszkańców wyniósł w gminie w 2015 roku 83 i był minimalnie wyższy od wartości przeciętnej odnotowanej w województwie kujawsko-pomorskim.

Na terenie gminy na znaczną skalę prowadzi się eksploatację kruszyw naturalnych – głównie piasków i żwirów. Rocznie w Wojdału eksploatuje się około 1 000 000 ton kruszyw, a w Ludkowie około 500 000 ton. Łącznie stanowi to blisko 1/10 wydobycia w województwie. Na rozwój gospodarczy gminy silny wpływ może mieć w przyszłości także występowanie wapieni i margli. Z punktu widzenia społeczności lokalnej nie bez znaczenia (podatki i miejsca pracy) jest też fakt, że na terenie gminy, w miejscowości Giebnia, znajduje się siedziba dużej sieci handlowej Polo-Market.

Wykres 1. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Sfera środowiskowa

Gmina Pakość należy do obszarów o małej wartości przyrodniczej, wskutek czego żadna jej część nie jest objęta systemem obszarów chronionych. Jedynymi formami chronionymi w gminie są pomniki przyrody (drzewa i aleje drzew) oraz kilka użytków ekologicznych (sześć bagien w dolinie Noteci w rejonie Łącka). Aktualny stan jakości środowiska nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Wśród istotnych zagrożeń w tej sferze można jednak wymienić:

- w zakresie jakości powietrza:
 - ruch samochodowy,
 - tradycyjne źródła ciepła,
 - przemysł w sąsiednich gminach (zakłady przemysłu cementowo-wapienniczego w gminie Barcin i zakłady chemiczne w Janikowie i Inowrocławiu),
 - składowisko odpadów przemysłowych z zakładu chemicznego Janikosoda,
- w zakresie jakości wód:
 - ścieki komunalne,
 - spływ zanieczyszczeń rolniczych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

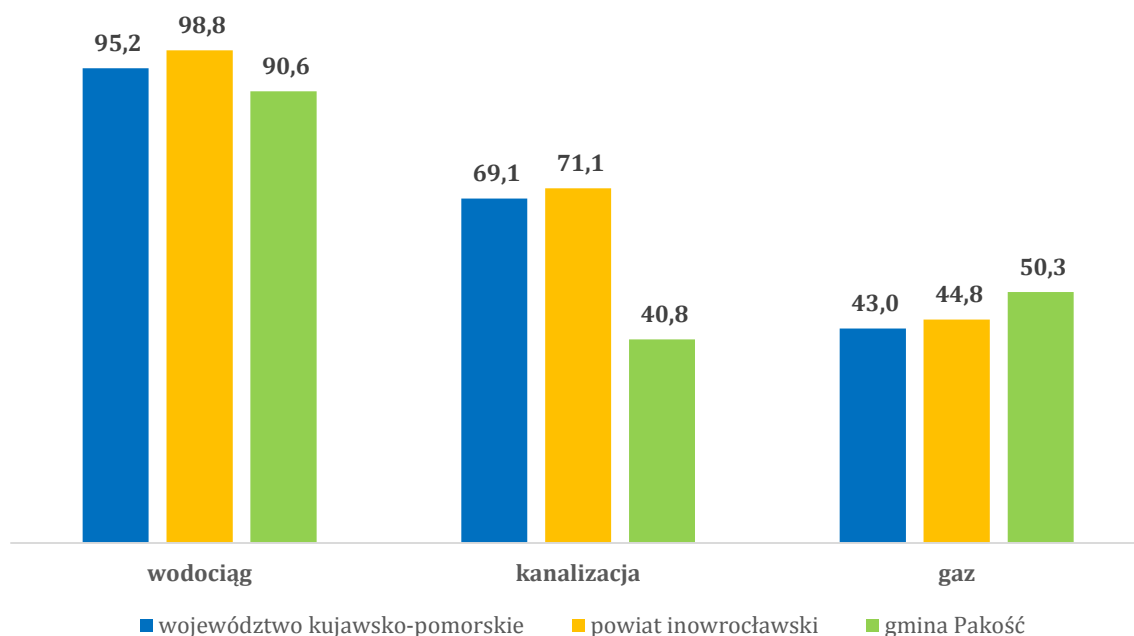

Dostępność zewnętrzną gminy zapewniają:

- dwie drogi wojewódzkie:
 - droga nr 251 – Kaliska – Damasławek – Żnin – Barcin – Pakość – Inowrocław,
 - droga nr 255 – Pakość – Janikowo – Strzelno,
- sieć dróg powiatowych i gminnych.

Pod względem wyposażenia w podstawowe urządzenia techniczne, gmina Pakość charakteryzuje się wyższą niż powiat inowrocławski i województwo kujawsko-pomorskie dostępnością do sieci gazowej (50,5% mieszkańców posiada dostęp). Odmienne tendencje są widoczne w zakresie urządzeń wodociągowych oraz kanalizacji, gdzie sytuacja jest stosunkowo najgorsza. Gmina nie posiada centralnej, zbiorczej oczyszczalni ścieków. Obsługiwana jest przez niewielką oczyszczalnię w miejscowości Kościelec oraz przez oczyszczalnie położone w sąsiednich gminach. Kluczowe znaczenie ma współpraca z gminą Barcin – na mocy porozumienia z tą gminą, ścieki z miasta Pakość trafiają do oczyszczalni w Sadłogoszczy. Z kolei wieś Węgierce podłączona jest do oczyszczalni w Janikowie.

Wykres 2. Wyposażenie w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną i gazową [dane 2014 rok]

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy nie odnotowuje się znaczących problemów w zakresie wyposażenia w infrastrukturę społeczną, jednak w związku z postępującymi zmianami

w sytuacji społeczno-gospodarczej gminy konieczne jest dostosowanie istniejącej infrastruktury lub stworzenie nowej, by móc nadążyć za zmieniającymi się trendami. Głównymi czynnikami napędzającymi te tendencje są postępujące zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa. Zjawisko to rodzi potrzebę rozwijania i kreowania na terenie gminy tzw. srebrnej gospodarki, tj. zapewnienia łatwiejszego dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczych oraz stworzenia oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów.

W gminie występują tereny zdegradowane, zwłaszcza porolnicze. Obszary te wymagają ponownego zagospodarowania i nadania im nowych funkcji społecznych tudzież gospodarczych. Dodatkowo wiele z istniejących przestrzeni publicznych znajduje się w złym stanie technicznym lub też nie są wykorzystywane we właściwy sposób.

3. Obszar zdegradowany Gminy

Obszarem zdegradowanym jest teren jednostki znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Skalę negatywnych zjawisk urzeczywistniają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub ukazują dynamiczny spadek poziomu rozwoju w odniesieniu do średniej wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany w Gminie Pakość zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” został wyznaczony odrębnie dla miasta Pakość i dla części wiejskiej Gminy. Analiza wskaźnikowa poszczególnych miejscowości i jednostek w mieście została dokonana w oparciu o kryteria ujęte w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”. Wskazany obszar został wyznaczony Uchwałą Nr XV/151/2016 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

3.1. Obszar zdegradowany – Miasto Pakość

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego Miasto Pakość zostało podzielone na jednostki struktury przestrzeni miejskiej. W oparciu o występujące zróżnicowania w przestrzeni społeczno-gospodarczej, całe miasto zostało podzielone na 6 jednostek.

Tabela 1. Podział miasta Pakość na jednostki przestrzenno-funkcjonalne

Jednostka	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)	% ludności gminy	% powierzchni gminy
Obszar A	1323	44,1482	13,5%	0,5%
Obszar B	326	31,3553	3,3%	0,4%
Obszar C	958	78,6908	9,8%	0,9%
Obszar D	248	78,0538	2,5%	0,9%
Obszar E	2368	75,8408	24,1%	0,9%
Obszar F	470	38,008	4,8%	0,4%
Obszar Gminy	9811	8617,55	–	–

Źródło: Opracowanie własne

Żadna z tak wytypowanych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni Gminy i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Dokonany podział umożliwia pozyskanie rzetelnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu i ewaluacji wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wyznaczonych jednostek przestrzenno-funkcjonalnych jest równa powierzchni części miejskiej Gminy.

Schemat 5. Jednostki przestrzenno-funkcjonalne w mieście Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Wytypowane jednostki przestrzenno-funkcjonalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Analizie poddano 4 wskaźniki (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery gospodarczej):

- **Wskaźnik nr 1** Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze miasta Pakość
- **Wskaźnik nr 2** Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze miasta Pakość
- **Wskaźnik nr 3** Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w mieście Pakość
- **Wskaźnik nr 4** Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w mieście Pakość

Wyniki przygotowanych analiz zawarto w tabelach poniżej.

Tabela 2. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze miasta Pakość

Jednostka	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych
Obszar A	160	37	23,1%
Obszar B	25	3	12,0%
Obszar C	85	16	18,8%
Obszar D	27	6	22,2%
Obszar E	172	27	15,7%
Obszar F	44	7	15,9%
Obszar Gminy	815	170	20,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 3. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze miasta Pakość

Jednostka	Liczba ludności	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w mieście Pakość
Obszar A	1323	291	22,0%
Obszar B	326	50	15,3%
Obszar C	958	100	10,4%

Obszar D	248	30	12,1%
Obszar E	2368	155	6,5%
Obszar F	470	64	13,6%
Obszar Gminy	9811	1656	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 4. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w mieście Pakość

Jednostka	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w mieście Pakość
Obszar A	1323	198	15,7%
Obszar B	326	58	17,8%
Obszar C	958	98	10,2%
Obszar D	248	37	14,9%
Obszar E	2368	534	22,6%
Obszar F	470	96	20,4%
Obszar Gminy	9811	1662	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 5. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w mieście Pakość

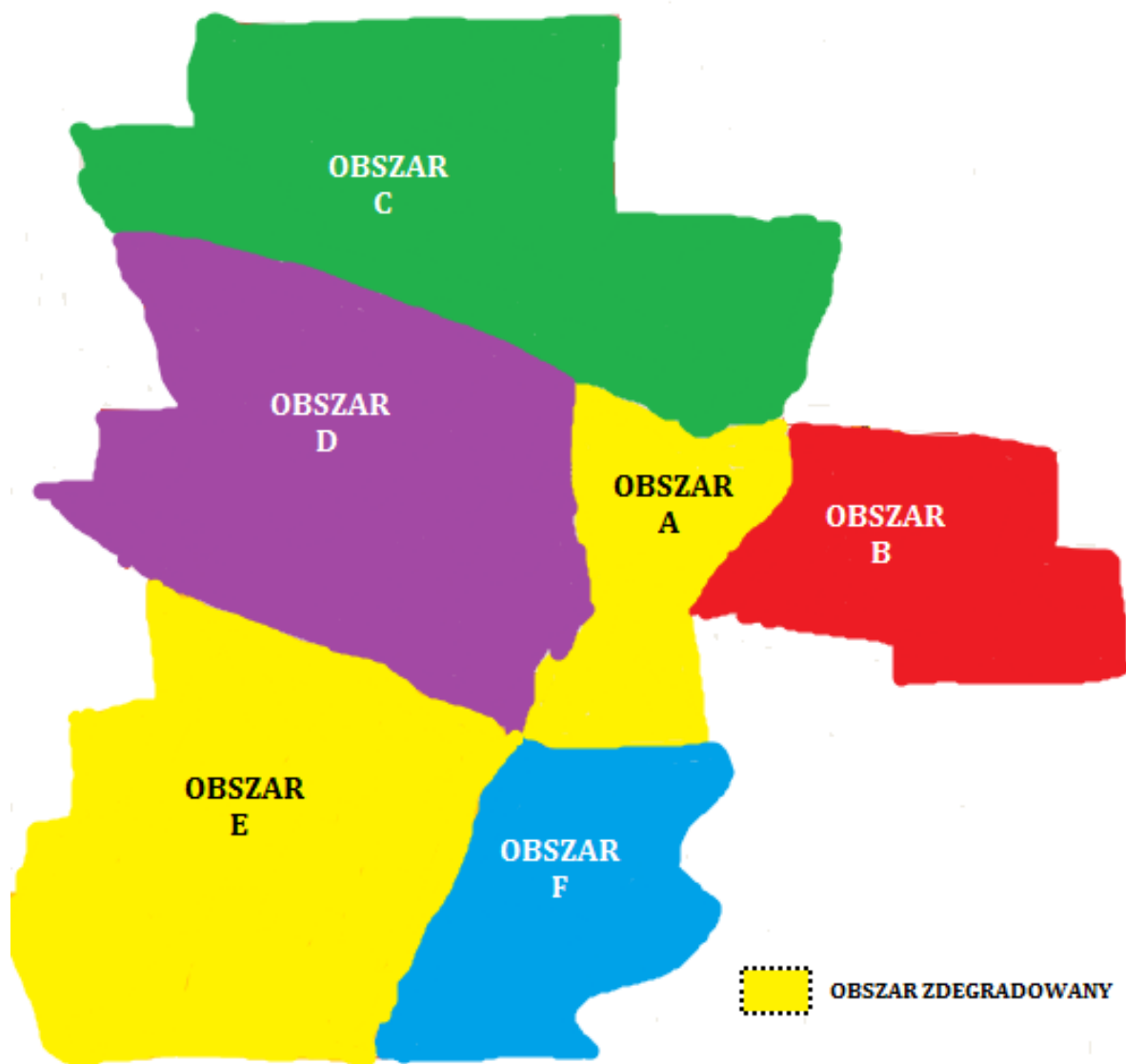
Jednostka	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w mieście Pakość
Obszar A	1323	866	81	9,4
Obszar B	326	211	22	10,4
Obszar C	958	674	73	10,8
Obszar D	248	168	20	11,9
Obszar E	2368	1480	134	9,1
Obszar F	470	283	43	15,2
Obszar Gminy	9811	6345	606	9,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Na podstawie przeprowadzonych badań za obszar zdegradowany zostały uznane 2 jednostki, w których przynajmniej 2 wskaźniki przedstawiają wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla Gminy Pakość, tj. **Obszar A i Obszar E**.

Mapa 1. Obszary zdegradowane na terenie Miasta Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie Obszaru A odnotowano występowanie 3 problemów ze sfery społeczno-gospodarczej:

- bezrobocie,
- korzystanie z pomocy społecznej,
- niska aktywność przedsiębiorcza mieszkańców.

Z kolei na terenie obszaru E niekorzystne wartości wskaźników zostały wykazane w 2 obszarach:

- starzejące się społeczeństwo,
- niska aktywność przedsiębiorcza mieszkańców.

Zbiorcze zestawienie wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w jednostkach funkcjonalno-przestrzennych

Problem	Bezrobocie	Korzystanie z pomocy społecznej	Starzejące się społeczeństwo	Niska aktywność przedsiębiorcza mieszkańców
Wskaźnik	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w mieście Pakość	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem w mieście Pakość	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w mieście Pakość
Obszar A	23,1%	22,0%	15,7%	9,4
Obszar B	12,0%	15,3%	17,8%	10,4
Obszar C	18,8%	10,4%	10,2%	10,8
Obszar D	22,2%	12,1%	14,9%	11,9
Obszar E	15,7%	6,5%	22,6%	9,1
Obszar F	15,9%	13,6%	20,4%	15,2
Gmina Pakość	20,9%	16,9%	16,9%	9,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

3.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Pakość nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich miejscowości pod kątem występowania stanu kryzysowego. Biorąc pod uwagę liczebność poszczególnych miejscowości podzielono je na 3 grupy:

- miejscowości do 160 mieszkańców: Giebnią, Gorzany, Mielno, Rycerzewo, Rycerzewko, Węgierce, Wojdał,

- miejscowości od 161 do 500 mieszkańców: Dziarnowo, Jankowo, Ludkowo, Ludwiniec, Łącko, Wielowieś,
- miejscowości powyżej 501 mieszkańców: Kościelec, Radłowo, Rybitwy.

Każdą z wytypowanych grup zbadano innym zestawem wskaźników. Na tej bazie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te miejscowości, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- na terenie miejscowości występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystane w stosunku do średniej dla Gminy,
- na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w co najmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

3.2.1. Analiza wskaźnikowa – obszar społeczny

Miejscowości do 160 mieszkańców

Miejscowości liczące mniej niż 160 mieszkańców zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik nr 1** Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze,
- **Wskaźnik nr 2** Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- **Wskaźnik nr 3** Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze.

Tabela 7. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Giebnia	0	16	0,0%
Gorzany	1	42	2,4%
Mielno	0	11	0,0%
Rycerzewo	0	27	0,0%
Rycerzewko	0	30	0,0%
Węgierce	0	38	0,0%
Wojdal	0	11	0,0%
Obszar Gminy	8	2727	0,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 8. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych
Giebnia	5	2	40,0%
Gorzany	14	5	35,7%
Mielno	4	1	25,0%
Rycerzewo	16	3	18,8%
Rycerzewko	10	3	30,0%
Węgierce	15	7	46,7%
Wojdal	8	0	0,0%
Obszar Gminy	815	170	20,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 9. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Giebnia	69	11	15,9%
Gorzany	152	38	25,0%
Mielno	58	0	0,0%
Rycerzewo	110	25	22,7%
Rycerzewko	159	22	3,8%
Węgierce	150	6	28,7%
Wojdal	67	8	11,9%
Obszar Gminy	9811	1656	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Przedstawiona poniżej tabela mieści zestawienie osiągniętych wartości analizowanych wskaźników. Na jej podstawie można wysnuć wniosek, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych w tej grupie występuje w miejscowości Gorzany i Węgierce.

Tabela 10. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach do 160 mieszkańców zlokalizowanych w Gminie Pakość

Problem	Bezpieczeństwo	Bezrobocie	Korzystanie z pomocy społecznej
Wskaźnik	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Giebnia	0,0%	40,0%	15,9%
Gorzany	2,4%	35,7%	25,0%
Mielno	0,0%	25,0%	0,0%
Rycerzewo	0,0%	18,8%	22,7%

Rycerzewko	0,0%	30,0%	3,8%
Węgierce	0,0%	46,7%	28,7%
Wojdal	0,0%	0,0%	11,9%
Obszar Gminy	0,3%	20,9%	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Miejscowości od 161 do 500 mieszkańców

Miejscowości liczące od 161 do 500 mieszkańców zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik nr 1** Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze,
- **Wskaźnik nr 2** Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze,
- **Wskaźnik nr 3** Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze.

Tabela 11. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Dziarnowo	0	89	0,0%
Jankowo	0	61	0,0 %
Ludkowo	0	49	0,0%
Ludwiniec	0	44	0,0%
Łącko	0	47	0,0%
Wielowieś	0	92	0,0%
Obszar Gminy	8	2727	0,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 12. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Dziarnowo	338	13	23,4%
Jankowo	270	34	12,6%
Ludkowo	200	24	12,0%
Ludwiniec	172	21	12,2%
Łącko	213	27	12,7%
Wielowieś	406	25	6,2%
Obszar Gminy	9811	1656	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 13. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Miejscowość	Liczba ludności	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Dziarnowo	338	48	14,2%
Jankowo	270	33	12,2%
Ludkowo	200	33	16,5%
Ludwiniec	172	22	12,8%
Łącko	213	40	18,8%
Wielowieś	406	43	10,6%
Obszar Gminy	9811	1662	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Przedstawiona poniżej tabela mieści zestawienie osiągniętych wartości analizowanych wskaźników. Na jej podstawie można wysnuć wniosek, że koncentracja niekorzystnych czynników społecznych nie występuje w tej grupie miejscowości.

Tabela 14. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach liczących od 161 do 500 mieszkańców zlokalizowanych w Gminie Pakość

Problem	Bezpieczeństwo	Korzystanie z pomocy społecznej	Starzejące się społeczeństwo
Wskaźnik	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Dziarnowo	0,0%	23,4%	14,2%
Jankowo	0,0 %	12,6%	12,2%
Ludkowo	0,0%	12,0%	16,5%
Ludwiniec	0,0%	12,2%	12,8%
Łącko	0,0%	12,7%	18,8%
Wielowieś	0,0%	6,2%	10,6%
Obszar Gminy	0,3%	16,9%	16,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Miejscowości powyżej 501 mieszkańców

Miejscowości liczące powyżej 501 mieszkańców zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

- **Wskaźnik nr 1** Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze,
- **Wskaźnik nr 2** Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze,
- **Wskaźnik nr 3** Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.

Tabela 15. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Miejscowość	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Kościelec	134	49	34,3%
Radłowo	92	25	27,2%
Rybitwy	88	23	26,1%
Obszar Gminy	1784	649	36,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 16. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Miejscowość	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych
Kościelec	41	10	24,4%
Radłowo	28	9	32,1%
Rybitwy	35	8	22,9%
Obszar Gminy	815	170	20,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Tabela 17. Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Kościelec	0	198	0,0%
Radłowo	0	127	0,0%
Rybitwy	0	130	0,0%
Obszar Gminy	8	2727	0,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Przedstawiona poniżej tabela mieści zestawienie osiągniętych wartości analizowanych wskaźników. Na jej podstawie można wysnuć wniosek, że koncentracja

niekorzystnych czynników społecznych nie występuje w miejscowościach powyżej 501 mieszkańców zlokalizowanych na terenie Gminy Pakość.

Tabela 18. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej w miejscowościach liczących ponad 501 mieszkańców zlokalizowanych w Gminie Pakość

Problem	Korzystanie z pomocy społecznej	Bezrobocie	Bezpieczeństwo
Wskaźnik	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze
Kościelec	34,3%	24,4%	0,0%
Radłowo	27,2%	32,1%	0,0%
Rybitwy	26,1%	22,9%	0,0%
Obszar Gminy	36,4%	20,9%	0,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Wnioski

Z przedstawionych badań wskaźnikowych wynika, że problemy społeczne (w ilości co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 2 miejscowościach: Węgierce i Gorzany. Wskazane jednostki w dalszym etapie poddano analizie, pod kątem weryfikacji wystąpienia w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach.

3.2.2. Analiza miejscowości, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemy inne niż społeczne w miejscowościach Węgierce i Gorzany.

Przestrzeń zdegradowana, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” to aktualnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Charakterystycznym typem „przestrzeni zdegradowanych” są również tereny i budowle, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie ukończono.

Tak rozumiana przestrzeń występuje na terenie miejscowości Węgierce i Gorzany.

Tabela 19. Przestrzeń zdegradowana na terenie miejscowości Węgierce i Gorzany

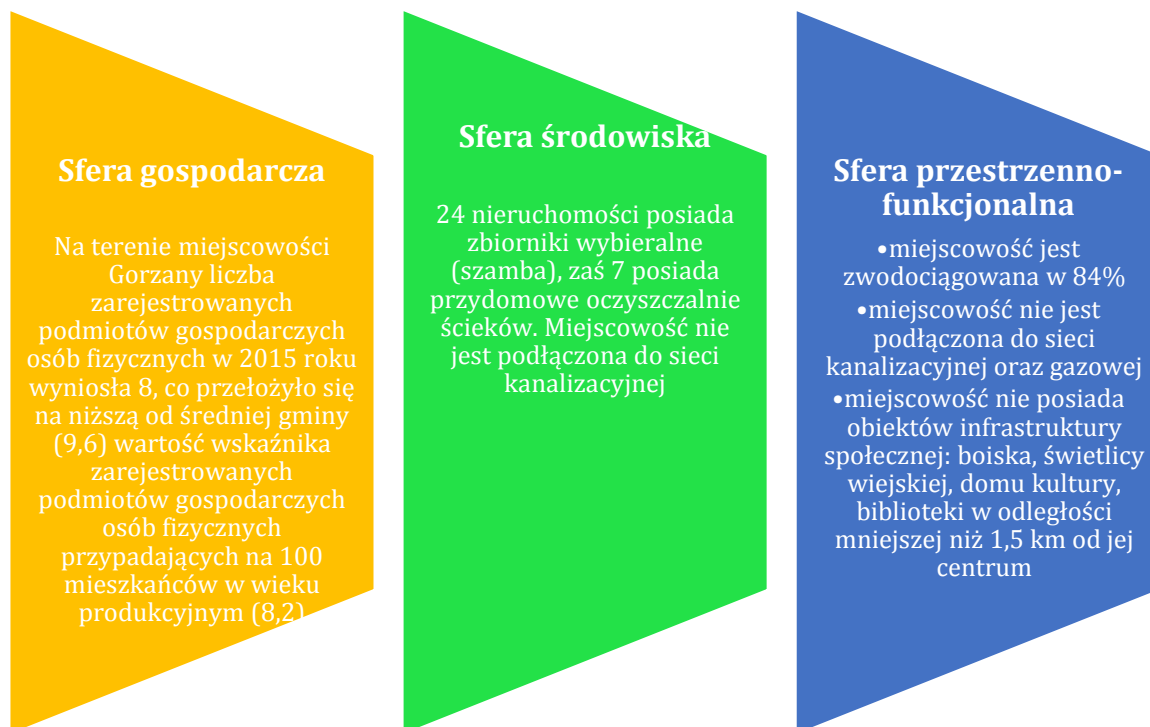
Problem	Parametry
Występowanie przestrzeni zdegradowanych na terenie miejscowości Gorzany	Na terenie miejscowości Gorzany występuje przestrzeń zdegradowana w postaci obecnie nieużytkowanego terenu, będącego wcześniej użytkowanym rolniczo. Teren zlokalizowany jest na działce nr 59/21.
Występowanie przestrzeni zdegradowanych na terenie miejscowości Węgierce	Na terenie miejscowości Węgierce występuje przestrzeń zdegradowana w postaci obecnie nieużytkowanego terenu, będącego wcześniej użytkowanym rolniczo. Teren zlokalizowany jest na działce nr 40/24.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Miejscowości poddano analizie pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

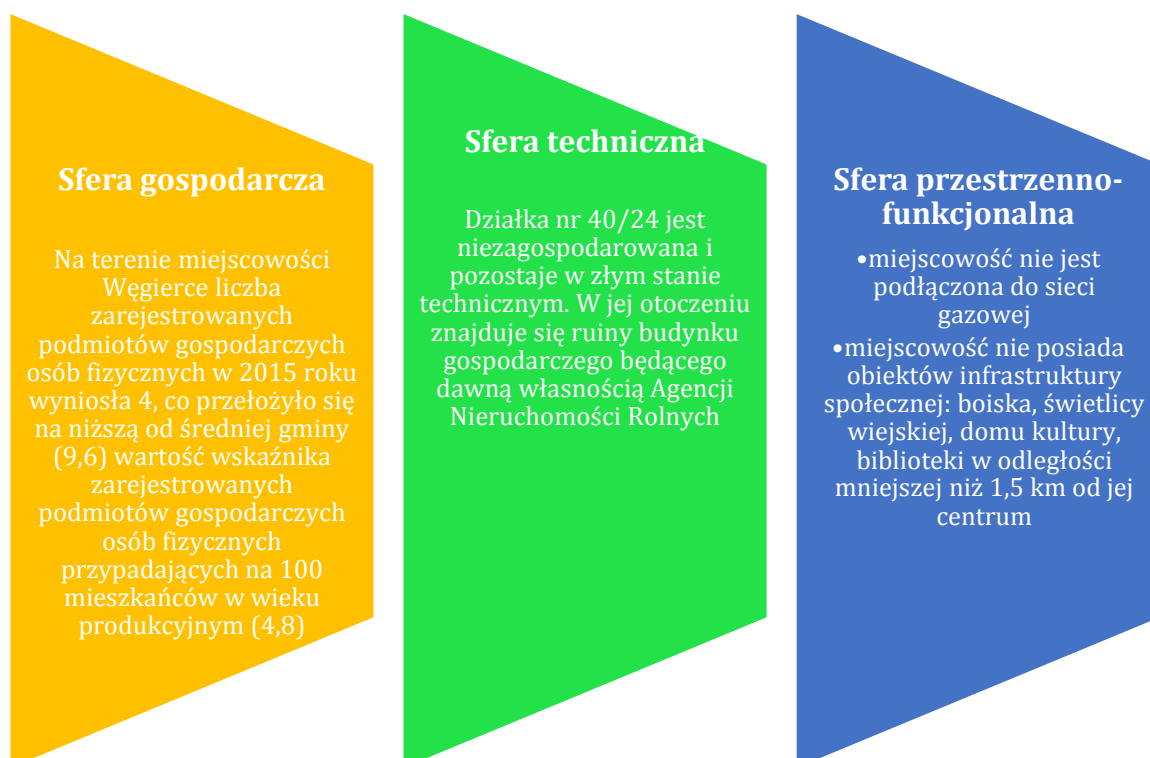
Schemat 6. Występowanie problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych w miejscowości Gorzany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Schemat 7. Występowanie problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych i technicznych w miejscowości Węgierce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Z uwagi na fakt, że w miejscowościach Węgierce i Gorzany występują minimum po dwa problemy społeczne oraz przestrzeń zdegradowana i problemy w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna lub środowiskowa), obie miejscowości należy uznać za obszar zdegradowany.

Mapa 2. Obszary zdegradowane należące do wiejskiej części Gminy Pakość

Źródło: Opracowanie własne

4. Obszar rewitalizacji Gminy

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji Pakości pod uwagę wzięto te jednostki, które zostały uznane za obszar zdegradowany, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, czyli Obszar A i Obszar E. Tak wyznaczony obszar przekracza próg 30% mieszkańców gminy. W związku z tym obszar rewitalizacji został zawężony do tej jednostki, w której liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla gminy jest największa. Na terenie Obszaru A 3 spośród 4 badanych wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla całej gminy, natomiast na Obszarze E taki stan odnotowano w odniesieniu do 2 analizowanych wskaźników.

Obszarem rewitalizacji w Mieście jest zatem Obszar A. Obszar ten jest zamieszkiwany przez 1 323 osoby (13,5% ludności gminy) i zajmuje powierzchnię 44,1482 ha (0,5% powierzchni gminy).

Wytypowany obszar charakteryzuje się wyższym niż średnia dla Gminy udziałem osób bezrobotnych długoterminowo (23,1% przy średniej dla Gminy na poziomie 20,9%). Na terenie badanej jednostki funkcjonalno-przestrzennej zdiagnozowano również problem nadmiernego wykorzystania instrumentów pomocy społecznej – udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 22,0%, przy średniej dla gminy 16,9%. Kolejną przesłanką ugruntowującą negatywne tendencje występujące w jednostce jest niska przedsiębiorczość mieszkańców, przejawiająca się małą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych podmiotów fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (wskaźnik na poziomie 9,4, mniejszy niż średnia dla gminy – 9,6).

4.1. Obszar rewitalizacji - obszar wiejski

Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Pakość składa się z 2 miejscowości (Gorzany i Węgierce), które zostały uznane za obszar zdegradowany.

Każdy z wymienionych obszarów rewitalizacji spełnia następujące cele rewitalizacji wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”:

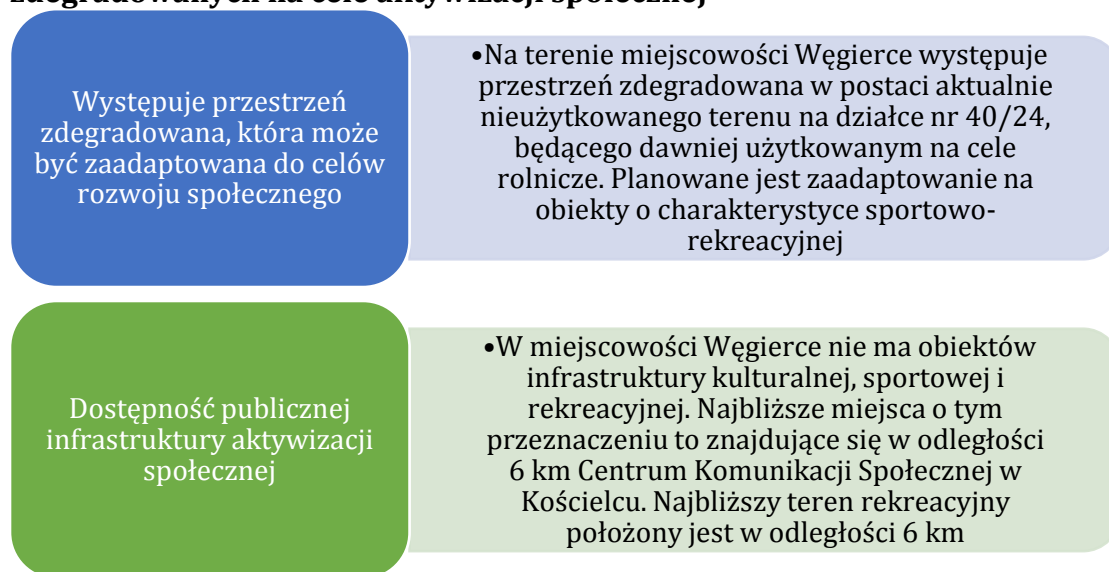
- Węgierce – 2 cele rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej i zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej,

- Gorzany – 2 cele rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej i zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej,

Wybór celów warunkowany był występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów wytypowano 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Schemat 8. Węgierce - cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Schemat 9. Węgierce - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego

- W Węgiercach udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 28,7% i jest wyższy od przeciętnej w gminie wynoszącej 16,9%

Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej

- Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na tym terenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Schemat 10. Gorzany - cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej

Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego

- Na terenie miejscowości Gorzany występuje przestrzeń zdegradowana w postaci aktualnie nieużytkowanego terenu na działce nr 59/21, będącego dawniej użytkowanym na cele rolnicze. Planowane jest zaadaptowanie na obiekty o charakterystyce sportowo-rekreacyjnej

Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej

- W miejscowości Gorzany nie ma obiektów infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Najbliższe miejsca o tym przeznaczeniu to znajdujące się w odległości 2,1 km Centrum Komunikacji Społecznej w Kościelcu. Najbliższy teren rekreacyjny położony jest w odległości 2 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Schemat 11. Gorzany - cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

•W Gorzanych udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tym obszarze wynosi 25% i jest wyższy od przeciętnej w gminie wynoszącej 16,9%

Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej

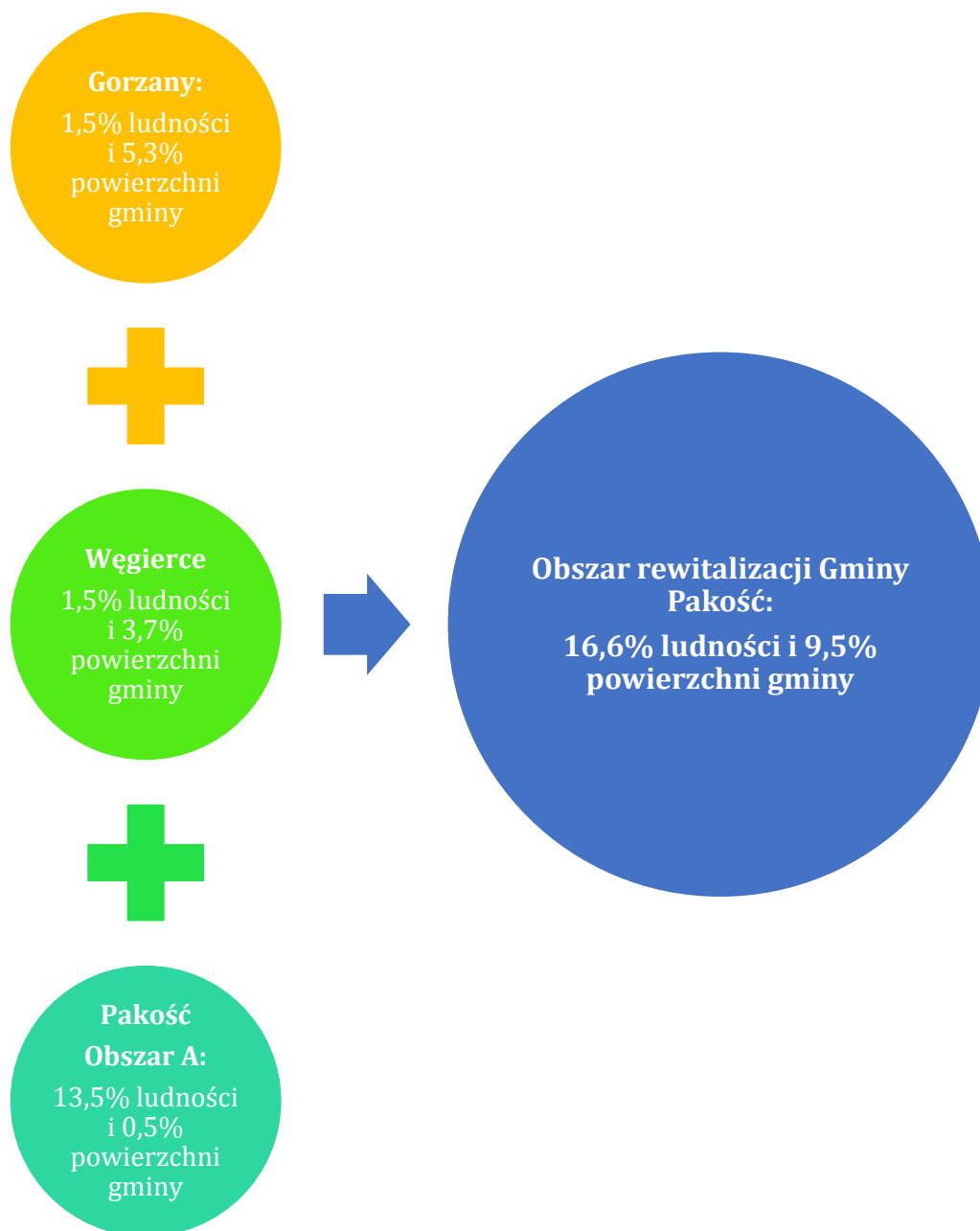
•Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na tym terenie

4.2. Podsumowanie

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Schemat 12. Obszar rewitalizacji Gminy Pakość

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

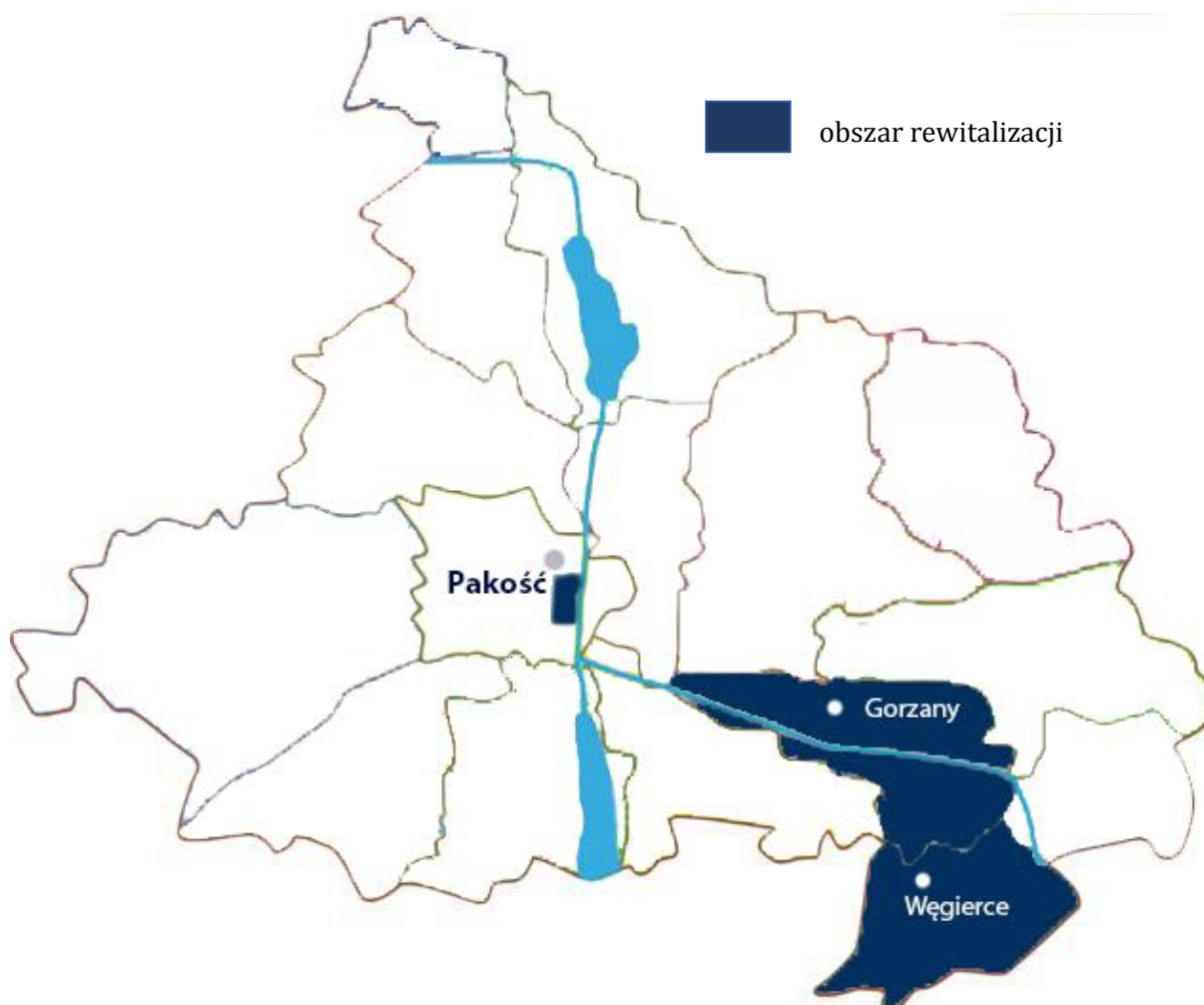
Z tego względu obszar rewitalizacji w Gminie Pakość składa się z kilku podobszarów położonych zarówno w mieście, jak i części wiejskiej jednostki, które łącznie stanowią 9,5% powierzchni Gminy i są zamieszkiwane przez 16,6% jej mieszkańców.

Tabela 20. Powierzchnia i ludność Gminy Pakość objęta rewitalizacją

Podobszar	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)	% ludności gminy	%powierzchni gminy
Obszar A	1323	44,15	13,5%	0,5%
Węgierce	150	454,83	1,5%	5,3%
Gorzany	152	322,01	1,5%	3,7%
Obszar Gminy	9811	8617,55	–	–

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Pakości

Mapa 3. Granica obszaru rewitalizacji w Gminie Pakość

Źródło: Opracowanie własne

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

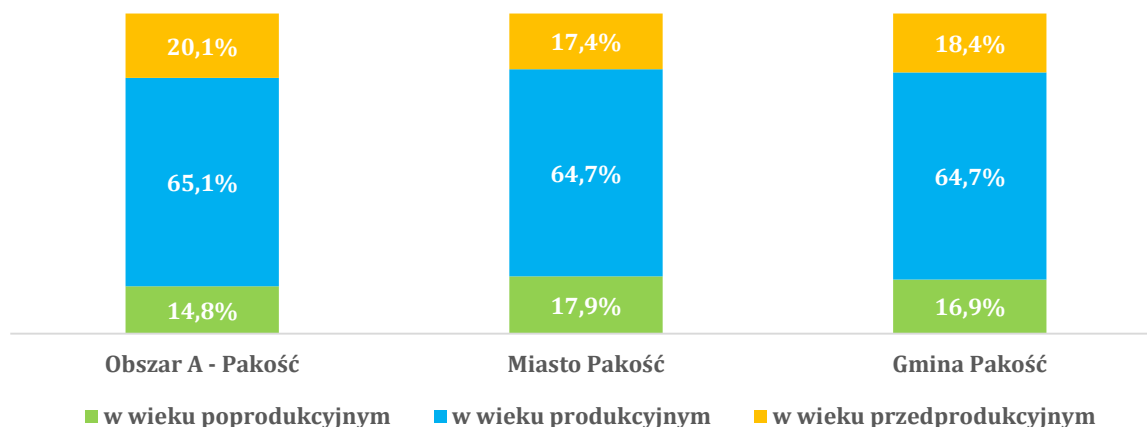
5.1. Podobszar 1: Obszar A – Pakość

Obszar rewitalizacji w mieście Pakość obejmuje jedną z sześciu wydzielonych na potrzeby delimitacji jednostek. Jednostka ta zajmuje powierzchnię 44,1482 ha (0,5% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkiwana przez 1 323 osoby (13,5% ludności gminy). Na jednostkę składa się szereg ulic: Barcińska, Łazienkowa, Nadnotecka, Rynek, Szeroka, Szkolna, Inowrocławska, Św. Jana i Żabia. Podobszar obejmuje ściśle historyczne centrum Pakości, gdzie mieści się rynek oraz zlokalizowane są najważniejsze instytucje gminne.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 roku na podobszarze zamieszkiwało 1 323 osób, z czego większość stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (około 65,1% Miasta Pakości). Drugą co do liczebności grupę stanowiły osoby w wieku poniżej 18 roku życia (20,1%), zaś najmniejszy był udział osób w wieku poprodukcyjnym (14,8%). Wskaźniki te kształtują się na bardziej korzystnym poziomie niż wartości średnie odnotowane w Mieście oraz Gminie, gdzie obserwuje się znacznie większą partycypację osób starszych.

Wykres 3. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Pakość, Mieście Pakość i Obszarze A

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Wskaźnik obciążenia demograficznego na badanym obszarze wskazuje, że sytuacja w tej jednostce nie odbiega od trendów panujących w Gminie, gdyż na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypada 55 osób w wieku nieprodukcyjnym.

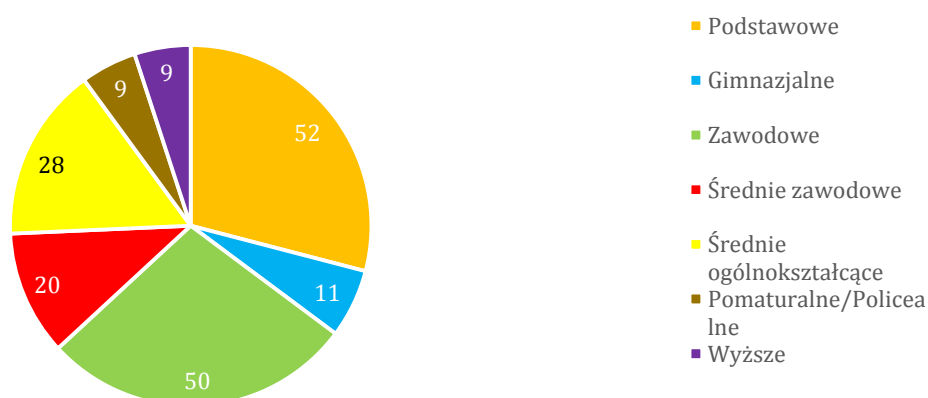

Wartość współczynnika dla całej jednostki gminnej przybiera wartość 56 osób w wieku nieprodukcyjnym.

Względnie wysoki odsetek dzieci i młodzieży w strukturze społeczeństwa wiąże się z potrzebą zapewnienia tej grupie właściwej oferty w zakresie spędzania czasu wolnego, rekreacji czy sportu. Mimo obecnie korzystnych trendów, prognozy demograficzne wskazują na postępujące starzenie się społeczeństwa, w związku z czym konieczne jest zapewnienie odpowiednich usług kierowanych do osób w podeszłym wieku. Na terenie Miasta nie funkcjonuje żadna instytucja, która zapewniałaby opiekę nad osobami starszymi, w ograniczonym zakresie funkcjonują kluby adresowane do seniorów.

Podobszar charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem bezrobocia. Na koniec 2015 roku bezrobotnych pozostawało 179 mieszkańców obszaru, zaś udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 4,9%. Jest to wynik znacznie korzystniejszy od średniej dla Gminy wynoszącej 12,8%. Szczególnie trudna sytuacja obserwowana jest z kolei w zakresie osób pozostających bez pracy długoterminowo. Stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące względem ogółu osób bezrobotnych jest wyższy niż w Gminie – 23,1% wobec 20,3%. Przekłada się to także na wyższy niż w Gminie (2,7%) wskaźnik osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące względem ogółu osób w wieku produkcyjnym – 4,0%. W statystyce osób bezrobotnych zauważalna jest także znaczna partycypacja osób z wykształceniem średnim lub zawodowym.

Wykres 4. Wykształcenie osób bezrobotnych

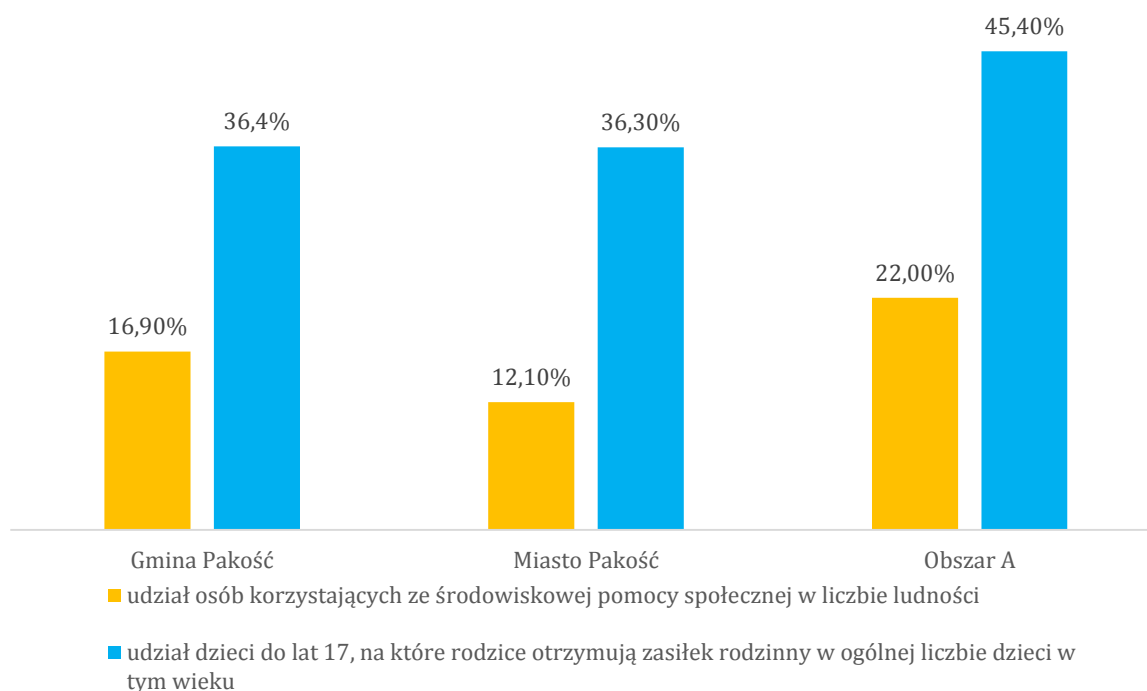

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Natężenie korzystania z pomocy społecznej na badanym obszarze jest wyższe niż przeciętnie w całej Gminie. Świadczy o tym odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem, który w 2015 roku wynosił 22,0% wobec 16,9% w Gminie. Wiele rodzin korzystało z zasiłku rodzinnego na dzieci do 17 roku życia – takim zasiłkiem objętych było aż 45,4% dzieci do 17 lat.

Wykres 5. Pomoc społeczna w Gminie Pakość, Mieście Pakość oraz na obszarze A w Pakości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Na badanym podobszarze w 2015 roku odnotowano 2 interwencje z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego (co stanowi blisko 30% wszystkich interwencji w Mieście).

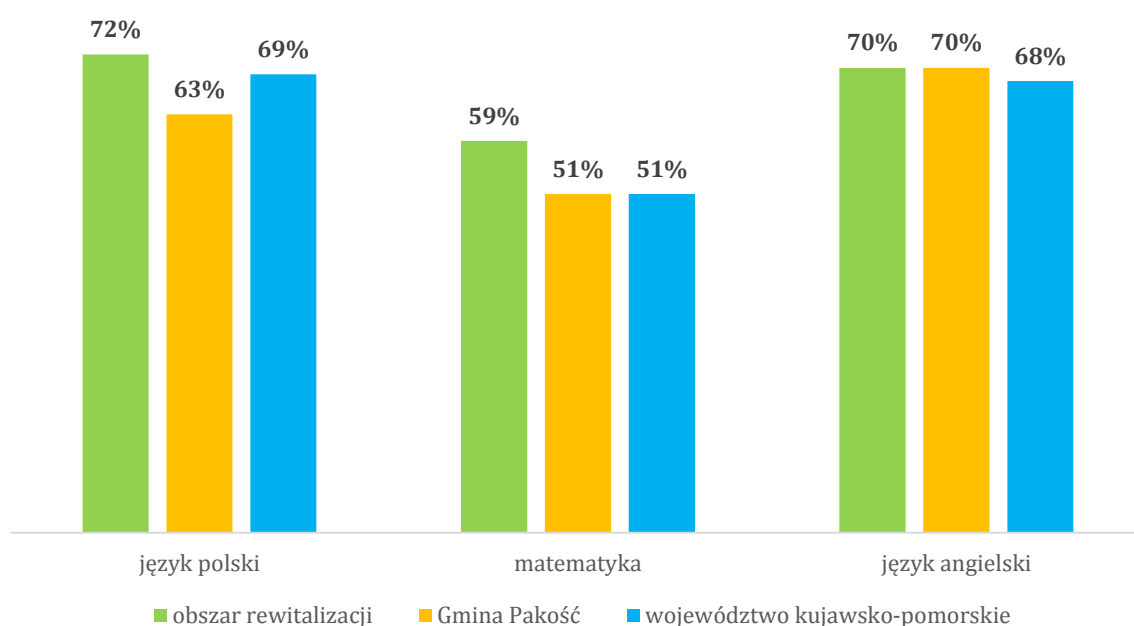
Wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży zamieszkującej na tym terenie zajmują się: Przedszkole w Pakości (ul. Świętego Jana 14) oraz Gimnazjum w Pakości im. Ewarysta Estkowskiego (ul. Szkolna 44). Poza terenem rewitalizacji funkcjonują ponadto Szkoła Podstawowa w Pakości im. Powstańców Wielkopolskich (ul. Błonie 2) oraz Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu.

Wychowaniem przedszkolnym na badanym obszarze objętych jest 37 spośród 51 dzieci od 3 do 5 roku życia, co stanowi 72,5%. Wskaźnik ten kształtuje się na wyższym poziomie niż przeciętna wartość odnotowana w Gminie, wynosząca około 61,0%.

Poziom kształcenia dzieci i młodzieży w szkołach, do których uczęszczają uczniowie z podobszaru jest nieco wyższy od poziomu odnotowanego w całej Gminie oraz województwie kujawsko-pomorskim. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach znajdujących się na terenie rewitalizacji (w zestawieniu wzięto pod uwagę wszystkie szkoły z obszaru rewitalizacji) wynosił 72% z języka polskiego, 59% z matematyki i 70% z języka angielskiego podczas gdy średnia dla całej Gminy wynosiła odpowiednio 63%, 51% i 70%.

Wykres 6. Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty na obszarze rewitalizacji, w Gminie Pakość oraz w województwie kujawsko-pomorskim

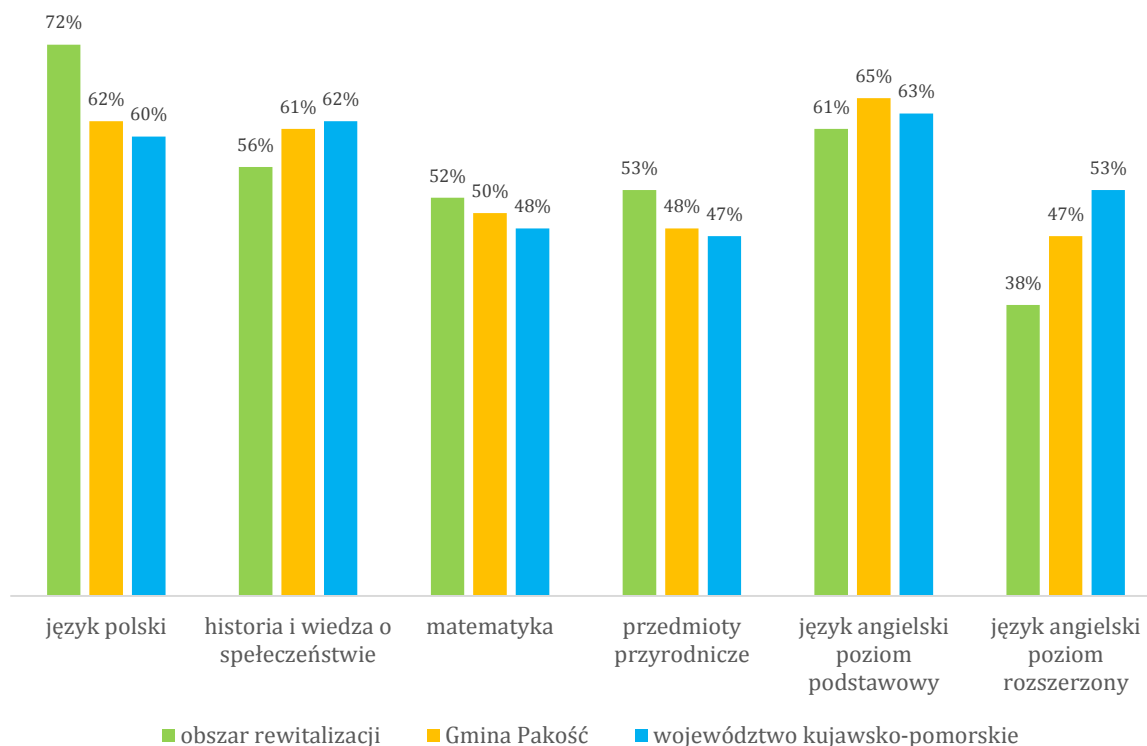

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości oraz OKE w Gdańsku

Przeciętne wyniki egzaminu gimnazjalnego w na obszarze rewitalizacji w odniesieniu do wyników uzyskanych w Gminie i województwie kujawsko-pomorskim kształtują się na zróżnicowanym poziomie. Wyższe rezultaty odnotowano w przypadku języka polskiego, matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych, niższe zaś dla historii i wiedzy o społeczeństwie, a także języka angielskiego w wersji podstawowej i rozszerzonej. Szczególną uwagę należy otoczyć kształcenie z języka angielskiego, gdzie osiągnięte wyniki znacząco odbiegają od średniej gminnej i wojewódzkiej.

Wykres 7. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego na obszarze rewitalizacji, w Gminie Pakość oraz w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości oraz OKE w Gdańsku

Dla podniesienia i utrzymania jakości edukacji niezbędna jest realizacja przedsięwzięć nastawionych na realizację zajęć pozaszkolnych rozwijających zainteresowania i zdolności dzieci i młodzieży przede wszystkim w zakresie kompetencji kluczowych oraz nastawionych na rozwój kulturalny i sportowy.

Obszar rewitalizacji posiada odpowiednie zaplecze w zakresie funkcjonowania na jego terytorium organizacji pozarządowych, integrujących i aktywizujących społeczność całej gminy, w tym w szczególności obszaru rewitalizacji. Wśród tych organizacji należy wymienić:

- Klub Sportowy „Notecianka”, zlokalizowany przy ulicy św. Jana w Pakości,
- Stowarzyszenie „Pomocna dłoń” zlokalizowane przy ulicy Szerokiej w Pakości,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Sokół" zlokalizowany przy ulicy Szkolnej w Pakości,
- Miejsko-Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe zlokalizowane przy ulicy Rynek w Pakości,
- Stowarzyszenie PERSPEKTYWY zlokalizowane przy ulicy Szkolnej 44 w Pakości,

- Fundację "Kalwaria Pakoska" zlokalizowaną przy ulicy Rynek w Pakości.

Dodatkowo poza obszarami rewitalizacji mieszczą się:

- Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Wielowieś,
- Stowarzyszenie na rzecz Dzieci, Młodzieży i Rodziny "Kraina Rozwoju" zlokalizowane przy ulicy Mogileńskiej w Pakości,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta i Gminy Pakość zlokalizowane przy ulicy Mogileńskiej w Pakości,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Kościelec.

Jedną z fundamentalnych kwestii poruszanych podczas spotkań konsultacyjnych było zwiększenie możliwości rozwoju mieszkańców Gminy poprzez przeprowadzenie szeregu działań aktywizujących i animujących, zmierzających do zwiększenia zakresu oferty kulturalno-rekreacyjnych Gminy.

Sfera gospodarcza

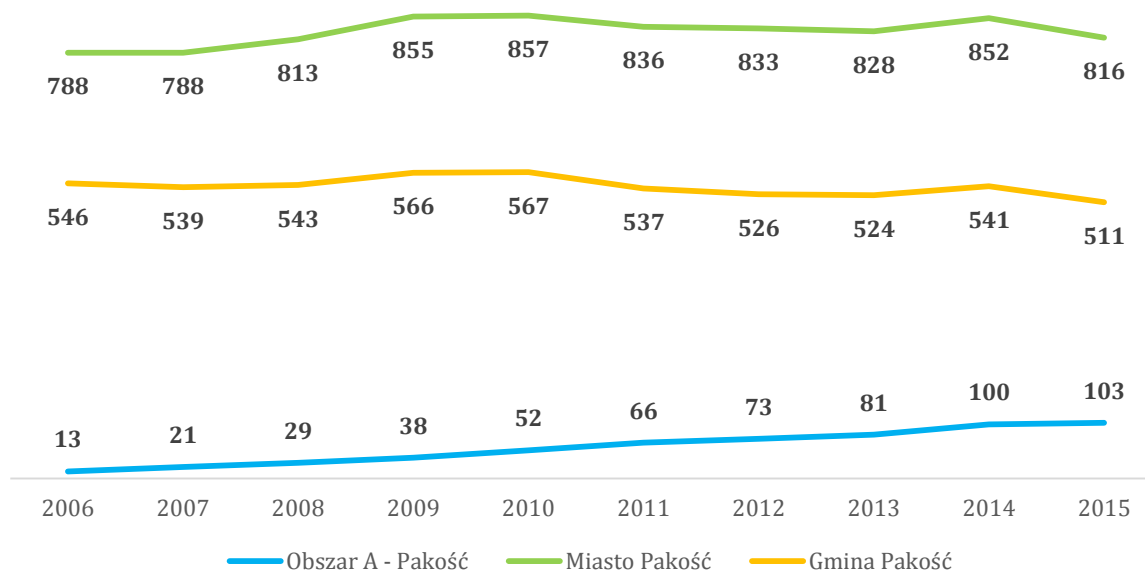
Na przestrzeni lat 2006 – 2015 liczba przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Pakość wzrosła z 788 do 816. Większość z nich to mikro przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (94,5% w 2015 roku). Na terenie Gminy nie ma przedsiębiorstw dużych, zatrudniających ponad 250 pracowników.

Według danych Urzędu Miejskiego w Pakości na Podobszarze rewitalizacji działają obecnie 103 podmioty gospodarcze, co stanowi 20,2% ogółu firm prowadzonych przez osoby fizyczne w Mieście Pakość i 12,6% zarejestrowanych w całej Gminie. Na przestrzeni lat 2006-2015 wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na Obszarze A wyniósł blisko 700%.

Stopień przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 roku wyniósł 10,39 i tym samym był niższy do średniej odnotowanej w Gminie (12,9).

Wykres 8. Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie Obszaru A, Miasta Pakość oraz Gminy Pakość w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości oraz GUS

Sfera środowiskowa

Na podobszarze nie występują zagrożenia związane z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska, co ma związek z brakiem przedsięwzięć mogących w znaczący sposób wpływać na środowisko. Problemem dostrzeganym przez mieszkańców jest zanieczyszczenie powietrza (pochodzenia antropogenicznego, z indywidualnych palenisk oraz ruchu komunikacyjnego) oraz niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Na podobszarze objętym rewitalizacją nie występują pomniki przyrody, użytki ekologiczne ani obszary Natura 2000. Dużym problemem ekologicznym jest także konieczność wykorzystania zbiorników bezodpływowych, jako narzędzia zrzutu nieczystości komunalnych. Zanieczyszczenie gleb oraz pośrednio wód podziemnych stanowi przyczynę rekomendacji instalacji sieci kanalizacji sanitarnej w przyszłości.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Miasto Pakość, a więc również Obszar A stanowi w strukturze osadniczej Gminy rolę ośrodka lokalnego, tzn. stanowi siedzibę władz Gminy, jest głównym ośrodkiem

handlowym, kulturowym i oświatowym. Poprzez skupienie wielu jednostek organizacyjnych Miasto jest miejscem podstawowej obsługi mieszkańców.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość, obszar objęty rewitalizacją, a wchodzący w skład Miasta został przypisany do dwóch jednostek:

- Jednostki 1.1 – centrum Miasta,
- Jednostki 1.6 – pas terenu przy Noteci.

Dla pierwszej jednostki zostały ustalone następujące zasady rozwoju i zagospodarowania:

- porządkowanie istniejącej zabudowy w kierunku eliminacji zabudowy substandardowej oraz eliminacji działalności o dużej skali niekorzystnych oddziaływań na jakość życia mieszkańców i stan środowiska,
- rozwój podstawowej infrastruktury technicznej służącej wyeliminowaniu emisji zanieczyszczeń,
- jednostka wskazywana do kompleksowej rewitalizacji przestrzeni w kierunku wykształcenia atrakcyjnej przestrzeni dla zamieszkania i realizacji potrzeb mieszkańców w zakresie usług,
- jednostka w części północnej wskazywana do rewitalizacji przestrzeni w kierunku kompleksowego uporządkowania zagospodarowania bez zmiany wiodącej funkcji gospodarczej - preferencja dla lokalizacji nieuciążliwych działalności gospodarczych oraz zabudowy o charakterze usługowym, służącej realizacji funkcji miastotwórczych,
- rozwój zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami oraz rozwój usług – poprzez uzupełnianie lub wymianę istniejącej zabudowy,
- ograniczenia związane z położeniem w obrębie stref ochrony konserwatorskiej wynikające z przepisów szczególnych,
- realizacja wyłącznie zabudowy o wysokich walorach architektonicznych,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (powyższe ograniczenie nie dotyczy realizacji infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego oraz z zakresu łączności, na podstawie przepisów odrębnych),
- przy realizacji zagospodarowania w sąsiedztwie Noteci należy uwzględnić możliwość wystąpienia wysokich stanów wód i okresowych podtopień,

- jednostka częściowo położona na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią - na obszarach tych obowiązują zakazy zagospodarowania terenu wynikające z przepisów odrębnych.

Dla drugiej jednostki o funkcjach rekreacyjno-ekologicznych wskazano następujące zasady rozwoju i zagospodarowania:

- dopuszcza się rozwój infrastruktury związanej z obsługą ruchu turystycznego na drodze wodnej Noteci – to znaczy przystani z towarzyszącą infrastrukturą służącą obsłudze ruchu,
- dopuszcza się realizację zagospodarowania służącego rekreacji i wypoczynkowi, w tym tras pieszych, ścieżek rowerowych, nieutwardzonych placów i boisk, miejsc służących integracji społecznej, małej architektury służącej funkcji podstawowej, itp. – realizacja zagospodarowania powinna uwzględniać warunki wodno-gruntowe,
- adaptacja ogrodów działkowych - zakaz zmiany przeznaczenia,
- wskazuje się konieczność poprawy ładu przestrzennego i estetyzacji zagospodarowania ogrodów działkowych,
- docelowe objęcie ogrodów działkowych zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej,
- dopuszcza się wykorzystywanie dotychczasowych terenów rolnych w formie ekstensywnie prowadzonych użytków zielonych z zastrzeżeniem umożliwienia penetracji rekreacyjnej (urządzenia tras pieszych i rowerowych),
- dopuszcza się rozwój infrastruktury służącej edukacji ekologicznej (urządzenie tras, mała architektura, itp.).

Przez teren podobszaru przebiegają dwie ważne drogi, tj. droga wojewódzka nr 251 relacji Kaliska-Inowrocław oraz droga wojewódzka nr 255 relacji Strzelno-Pakość. Poza tym na siatkę ulic składa się z dróg gminnych. W granicach obszaru rewitalizacji znajduje się 9 ulic. Stan dróg w centrum Miasta jest niezadowolający – poszczególne ulice wymagają modernizacji zarówno nawierzchni, jak i infrastruktury towarzyszącej – chodników, ścieżek rowerowych. Poziom wyposażenia w infrastrukturę sieciową, taką jak wodociąg, kanalizacja czy gazociąg jest stosunkowo niski. Na podobszarze większość nieruchomości nie posiada podłączenia do sieci kanalizacyjnej.

Wśród podmiotów infrastruktury społecznej służących mieszkańcom należy wskazać:

- Urząd Miejski w Pakości,

- Ośrodek Kultury i Turystyki (wraz ze Stadionem Miejskim),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pakości,
- Biblioteka Publiczna w Pakości,
- Komisariat Policji w Pakości.

W obszarze znajduje się ściśle centrum miasta – Rynek oraz cechujące się dużym potencjałem turystycznym tereny nadnoteckie. Obie te lokalizacje znajdują się w złym stanie technicznym i podjęcie pilnych kroków w kierunku odpowiedniego odrestaurowania i zagospodarowania tych obszarów stanowi kluczowe zadanie dla władz Gminy.

Zdjęcie 1. Tereny nadnoteckie

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 2. Rynek w Pakości

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 3. Obszar rewitalizacji - Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowe wnioski

Kluczowe zjawiska	Kryzysowe	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia długotrwałego • Duże natężenie korzystania z pomocy społecznej • Jakość kształcenia na poziomie gimnazjalnym • Niska aktywność mieszkańców • Starzejące się społeczeństwo • Uboga oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny sektor organizacji pozarządowych • Ponadprzeciętne wyniki sprawdzianu szóstoklasistów • Stosunkowo niskie bezrobocie
Gospodarcze, środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan infrastruktury technicznej budynków oraz centrum Miasta • Brak zagospodarowania terenów nadnoteckich • Niski stopień wyposażenia w kanalizację 	<ul style="list-style-type: none"> • Prężnie rozwijający się sektor przedsiębiorstw • Brak pilnych zagrożeń środowiskowych • Duża ilość terenów gotowych do zagospodarowania

- Brak terenów inwestycyjnych dla prowadzenia działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Podobszar 2: Gorzany

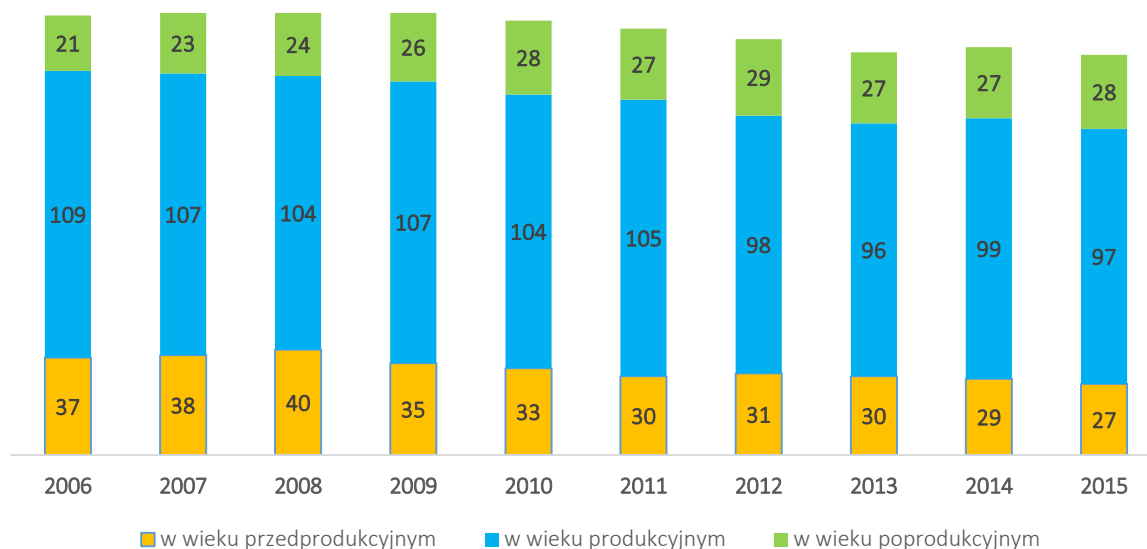
Gorzany są jedną z wsi tworzących sołectwo Gorzany-Giebnia-Węgierce. Miejscowość zajmuje powierzchnię 322,01 ha (3,7% powierzchni Gminy) oraz zamieszkuje ją 152 mieszkańców (1,5% ludności Gminy). Pod względem liczby ludności jest to jedna z mniejszych miejscowości w Gminie (mniej mieszkańców posiadają tylko Mielno, Wojdał, Giebnia, Rycerzewo oraz Węgierce). Gorzany położone są w odległości 8 kilometrów na południowy-wschód od centrum Gminy – Miasta Pakości, w bezpośredniej zlewni Kanału Noteckiego. Gorzany od epoki średniowiecza należały do parafii w Kościelcu i do klucza dóbr kościeliskich. Obecnie na terenie gminy znajdują się dwa domy, które można uznać za zabytkowe (dom nr 7 i dom nr 10).

Sfera społeczna

W Gorzanach systematycznie spada liczba mieszkańców. W 2006 roku było ich 167, podczas gdy w 2015 roku miejscowość zamieszkiwały 152 jednostki. Zgodnie z przedstawioną na poniższym wykresie tendencją z roku na rok spada liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, wzrasta z kolei wolumen osób w wieku poprodukcyjnym (o 7 osób na przestrzeni badanego okresu). Aktualnie wśród mieszkańców w wieku podeszłym przeważają kobiety (17). Wskaźniki ekonomicznych grup wieku przyjmują wartości mniej korzystne niż przeciętne w Gminie. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym jest niższy niż średnia gminna (18,4% w gminie, przy 17,8% w Gorzanach), z kolei partycypacja osób w wieku poprodukcyjnym stoi na wyższym poziomie (18,4% przy 16,9% w Gminie).

Wykres 9. Osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w Gorzanach w latach 2006-2015

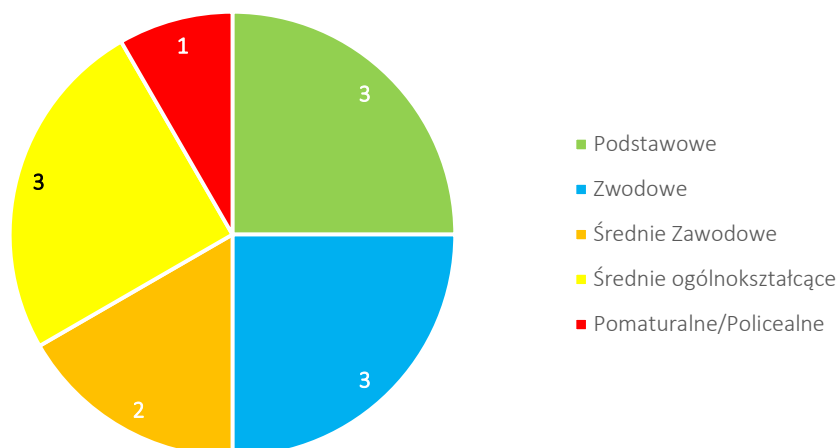
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gorzanach jest minimalnie wyższy od średniej Gminy (56 do 55 osób). W miejscowości istnieje zapotrzebowanie na realizację przedsięwzięć społecznych, które zostaną skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży.

Podobszar charakteryzuje się niekorzystnymi trendami w zakresie bezrobocia. Na koniec 2015 roku bezrobotnych pozostawało 14 mieszkańców obszaru, zaś udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 14,4%. Jest to wynik wyższy od średniej dla Gminy wynoszącej 12,8%. Stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące względem ogółu osób bezrobotnych jest zdecydowanie wyższy niż w Gminie – 35,7% wobec 20,3%. Przekłada się to także na wyższy niż w Gminie (2,7%) wskaźnik osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące względem ogółu osób w wieku produkcyjnym – 5,2%. W statystyce osób bezrobotnych zauważalna jest także znaczna partycypacja osób z wykształceniem średnim, podstawowym lub zawodowym. Wśród osób bezrobotnych nie ma osób z wykształceniem wyższym.

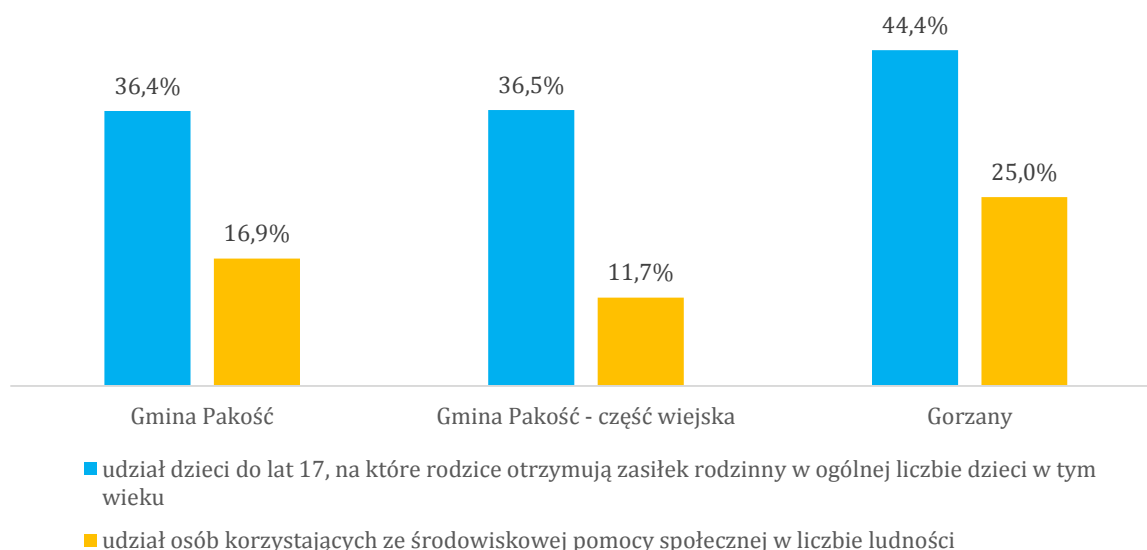
Wykres 10. Wykształcenie osób bezrobotnych w Gorzanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Natężenie korzystania z pomocy społecznej na badanym obszarze jest wyższe niż przeciętnie w całej Gminie. Świadczy o tym odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem, który w 2015 roku wynosił 27,6% wobec 16,9% w Gminie. Wiele rodzin korzystało z zasiłku rodzinnego na dzieci do 17 roku życia – takim zasiłkiem objętych było aż 44,4% dzieci do 17 lat.

Wykres 11. Pomoc społeczna w Gminie Pakość, części wiejskiej Gminy Pakość oraz w Gorzanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Na badanym podobszarze w 2015 roku odnotowano interwencję z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego (była to jedyna interwencja na obszarze wiejskim Gminy).

Na terenie Gorzan nie funkcjonuje żadna szkoła. Wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży zamieszkującej na tym terenie zajmuje się głównie Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu.

Wychowaniem przedszkolnym na badanym obszarze objętych jest 5 spośród 8 dzieci od 3 do 5 roku życia, co stanowi 62,5%. Wskaźnik ten kształtuje się na nieco wyższym poziomie niż przeciętna wartość odnotowana w Gminie, wynosząca około 61,0%. W Gorzanych nie funkcjonują żadne organizacje pozarządowe, nie ma też dostępu do atrakcji i miejsc rozwoju kulturalno-sportowego.

Podczas konsultacji społecznych wskazywano na konieczność adaptacji działki porolniczej na cele aktywizacji społecznej, w tym na organizację spotkań o charakterze integracyjnym.

Sfera gospodarcza

Według danych Urzędu Miejskiego w Pakości w Gorzanych działa obecnie 8 podmiotów gospodarczych. Na przestrzeni lat 2006-2015 odnotowano dwukrotny wzrost tej liczby.

Stopień przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 roku wyniósł 6,2 i tym samym był ponad dwukrotnie niższy do średniej odnotowanej w Gminie (12,9). Istotnym problemem obserwowanym na obszarze jest brak zakładów pracy zarówno w miejscowości, jak w najbliższej okolicy, co bezpośrednio przekłada się na poziom bezrobocia.

Sfera środowiskowa

Na podobszarze nie występują zagrożenia związane z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska, co ma związek z brakiem przedsiębiorstw mogących w znaczący sposób wpływać na środowisko. Na podobszarze objętym rewitalizacją nie występują pomniki przyrody, użytki ekologiczne ani obszary Natura 2000. Gorzany położone są przy drodze powiatowej nr 2553C, a także drodze gminnej Rybitwy-Gorzany

oraz Gorzany-Kościelec, które oprócz indywidualnych źródeł ciepła są głównymi emitentami zanieczyszczeń powietrza, a także głównym źródłem hałasu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość” Gorzany zostały zaliczone do obszaru rolniczo-osadniczego, dla którego głównym założeniem rozwoju jest kontynuacja obecnego charakteru z utrzymywaniem bardzo dużego znaczenia funkcji rolniczej oraz stwarzanie warunków dla aktywizacji funkcji pozarolniczych poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych w rejonach dobrze dostępnych z drogi wojewódzkiej nr 251, oraz częściowo do obszaru jednostki ekologiczno-rekreacyjnej. Zakłada się rozwój zagospodarowania mieszkaniowego i usługowego przede wszystkim na bazie zabudowy istniejącej (uzupełnianie, modernizacja, rozbudowa, przekształcenia, rehabilitacja) lub poprzez jej kontynuację w bezpośrednim sąsiedztwie – nie wyznacza się nowych terenów rozwoju osadnictwa. W części ekologiczno-rekreacyjnej dopuszcza się rozwój innych funkcji, jednak przy założeniu unikania kolizji z funkcjami środowiskowymi. W szczególności wskazuje się na dobre predyspozycje dla działalności rekreacyjno-turystycznych oraz sportów wodnych. Noteć i Kanał Notecki stanowią część drogi wodnej o znaczeniu międzyregionalnym – dopuszcza się rozwój zagospodarowania związanego z organizacją transportu wodnego i turystyki wodnej. Dopuszcza się kontynuację gospodarki rolnej – zwłaszcza ekstensywnych użytków zielonych oraz hodowli. Dopuszcza się prowadzenie gospodarki rybackiej. Ograniczać należy realizację nowej zabudowy mieszkaniowej.

Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy harmonijnie dostosowanej pod względem formy i funkcji poprzez wykorzystanie niezabudowanych terenów pomiędzy istniejącą zabudową (zwiększanie intensywności zagospodarowania przy zachowaniu granic terenów zabudowanych). Dopuszcza się funkcje: mieszkaniową z towarzyszącymi usługami, funkcje gospodarcze, zabudowę zagrodową i związaną z prowadzeniem działalności rolniczej.

Gorzany nie posiadają podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej. Na jej terenie nie jest zlokalizowana żadna instytucja pełniąca funkcje oświatowe, kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne.

Kluczowe wnioski

Kluczowe zjawiska	Kryzysowe	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none">• Niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego• Wysoki poziom bezrobocia• Duże natężenie korzystania z pomocy społecznej• Niska aktywność mieszkańców• Brak miejsc z ofertą kulturalną i sportowo-rekreacyjną	<ul style="list-style-type: none">• Nieliczne interwencje z powodu zakłócenia porządku publicznego i miru domowego
Gospodarcze, środowiskowe przestrzenno-funkcjonalne	<ul style="list-style-type: none">• Niska przedsiębiorczość wśród mieszkańców• Brak zachęt do zakładania działalności• Brak kanalizacji• Brak komunikacji publicznej• Problemy z dostępem do internetu – brak sieci światłowodowej• Brak infrastruktury kultury oraz sportu i rekreacji	<ul style="list-style-type: none">• Brak pilnych zagrożeń środowiskowych• Dostępność terenów do wykorzystania na cele kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne

Źródło: Opracowanie własne

5.3. Podobszar 3: Węgierce

Węgierce są jedną z wsi tworzących sołectwo Gorzany-Giebnia-Węgierce. Miejscowość zajmuje powierzchnię 454,83 ha (5,3% powierzchni Gminy) oraz zamieszkuje ją 150 mieszkańców (1,5% ludności Gminy). Pod względem liczby ludności jest to jedna z mniejszych miejscowości w Gminie (mniej mieszkańców posiadają tylko Mielno, Wojdał, Giebnia oraz Rycerzewo). Węgierce położone są w odległości 10 kilometrów na południowy-wschód od centrum Gminy – Miasta Pakości, na prawym brzegu Noteci, nad jeziorem Węgiereckim położonym 75,6 m n. p. m. i w pobliżu starego koryta Noteci. Węgierce powstały w epoce średniowiecza, a ich historyczny wymiar

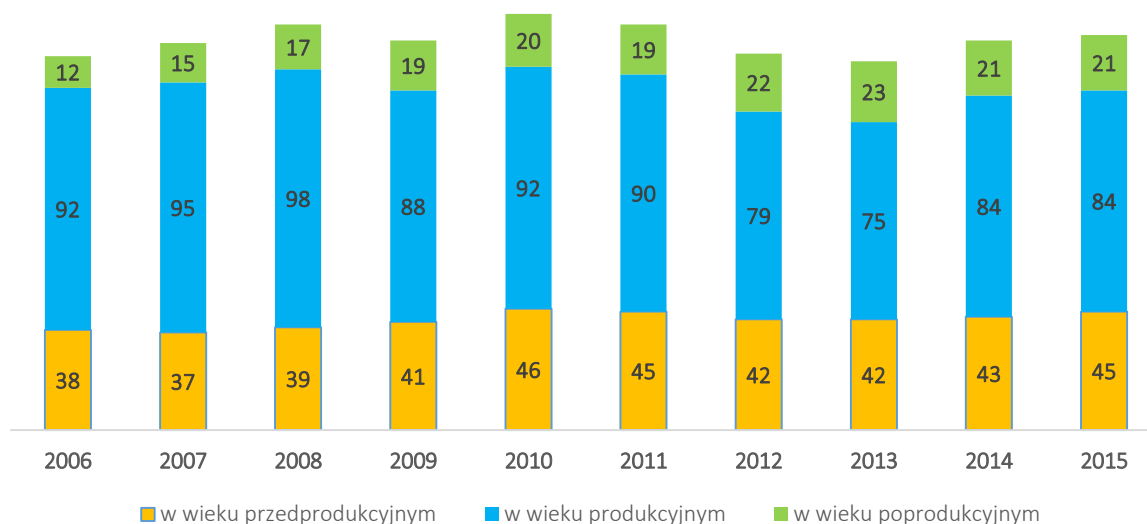

potwierdza zachowany zabytek – pałac z 1904 roku wraz z parkiem i małym stawem w jego otoczeniu.

Sfera społeczna

W ostatnich 10 latach w Węgiercach nie zanotowano znacznych wahań liczby mieszkańców. Na przestrzeni badanego okresu społeczność lokalna poszerzyła się o 8 osób. Zgodnie z przedstawioną na poniższym wykresie tendencją w tym czasie spadła liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, wzrósł z kolei wolumen osób w wieku poprodukcyjnym (o 9 osób na przestrzeni badanego okresu) oraz przedprodukcyjnym (wzrost o 7 osób). Aktualnie wśród mieszkańców w wieku podeszłym zdecydowanie przeważają kobiety (15). Wskaźniki ekonomicznych grup wieku przyjmują wartości bardziej korzystne niż przeciętne w Gminie. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym jest wyższy niż średnia gminna (18,4% w gminie, przy 30,0% w Węgiercach), z kolei partycypacja osób w wieku poprodukcyjnym stoi na niższym poziomie (14,0% przy 16,9% w Gminie).

Wykres 12. Osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym w Węgiercach w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

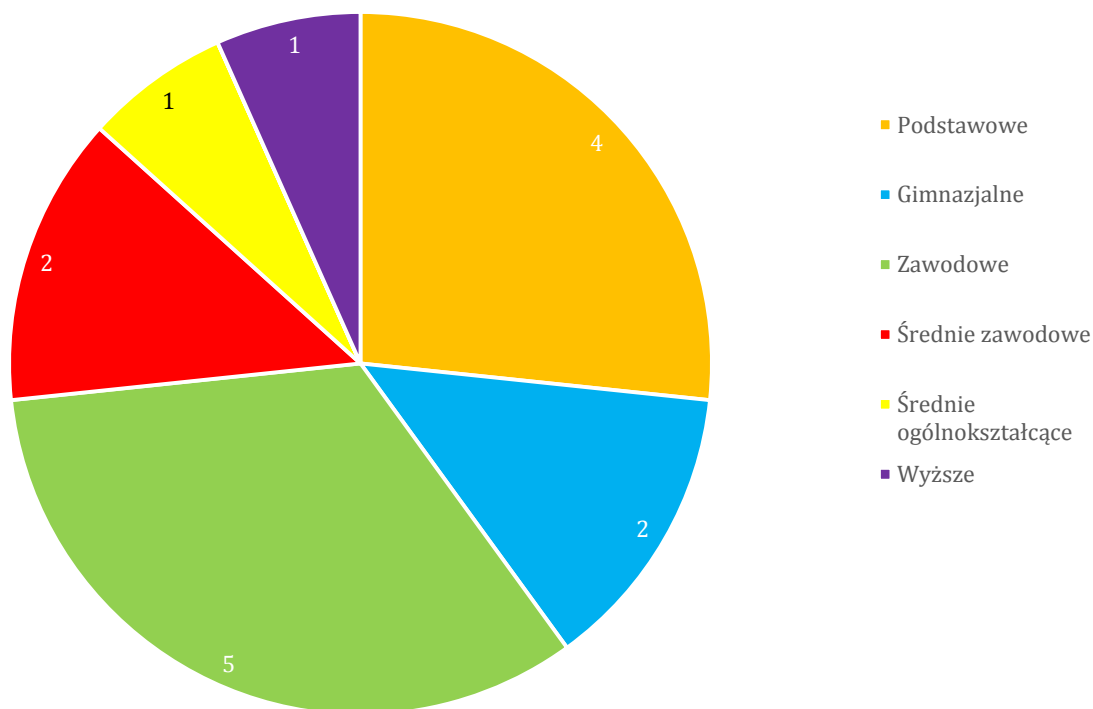
Konsekwencją zastanej struktury wiekowej mieszkańców jest wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w Węgiercach, która wynosi 79 osób w wieku nieprodukcyjnym, na 100 osób w wieku produkcyjnym. W miejscowości istnieje

zapotrzebowanie na realizację przedsięwzięć społecznych, które zostaną skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży.

Podobszar charakteryzuje się niekorzystnymi trendami w zakresie bezrobocia. Na koniec 2015 roku bezrobotnych pozostawało 15 mieszkańców obszaru, zaś udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 17,9%. Jest to wynik wyższy od średniej dla Gminy wynoszącej 12,8%. Stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące względem ogółu osób bezrobotnych jest zdecydowanie wyższy niż w Gminie – 46,7% wobec 20,3%. Przekłada się to także na wyższy niż w Gminie (2,7%) wskaźnik osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące względem ogółu osób w wieku produkcyjnym – 8,3%. W statystyce osób bezrobotnych zauważalna jest także znaczna partycypacja osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Wśród osób bezrobotnych jest jedna osoba z wykształceniem wyższym.

Wykres 13. Wykształcenie osób bezrobotnych w Węgiercach

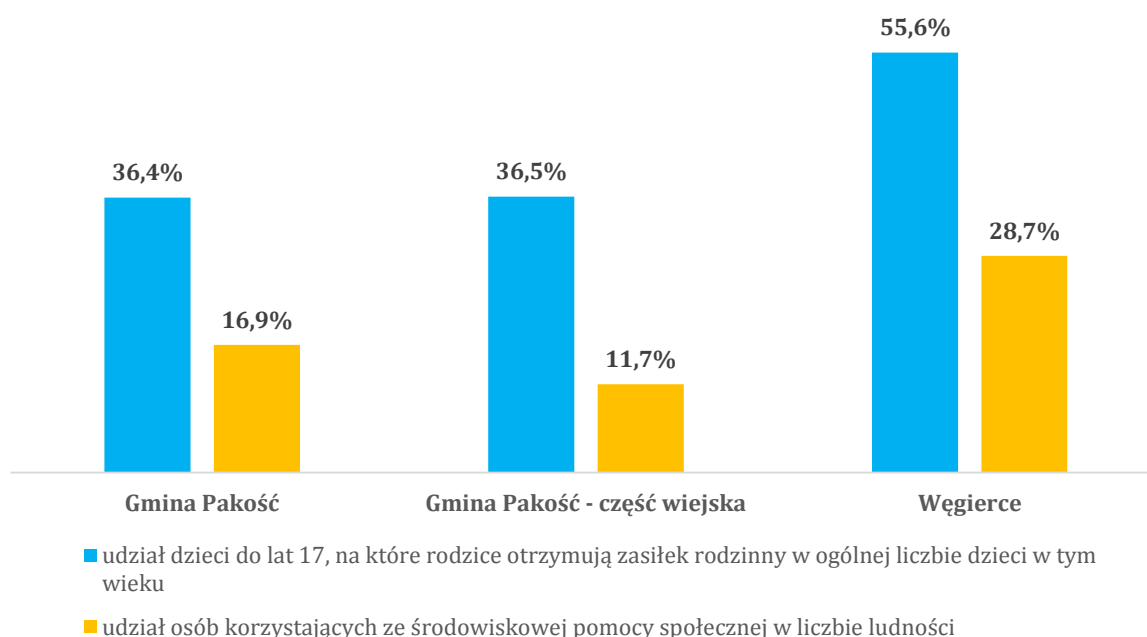
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Natężenie korzystania z pomocy społecznej na badanym obszarze jest zdecydowanie wyższe niż przeciętnie w całej Gminie. Świadczy o tym odsetek osób

korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem, który w 2015 roku wynosił 28,7% wobec 16,9% w Gminie. Wiele rodzin korzystało z zasiłku rodzinnego na dzieci do 17 roku życia – takim zasiłkiem objętych było aż 55,6% dzieci do 17 lat. Jest to najwyższa wartość wskaźnika dla wszystkich miejscowości w Gminie. Kolejne w tym zestawieniu są Ludwiniec (52,8%), Dziarnowo (48,4%) oraz Rycerzewko (46,7%).

Wykres 14. Pomoc społeczna w Gminie Pakość, części wiejskiej Gminy Pakość oraz w Węgiercach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pakości

Na badanym podobszarze w 2015 roku nie odnotowano żadnej interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego.

W Węgiercach nie jest zlokalizowana żadna szkoła. Wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży zamieszkującej na tym terenie zajmuje się głównie Zespół Placówek Oświatowych w Kościelcu.

Wychowaniem przedszkolnym na badanym obszarze nie jest objęte żadne, spośród 10, dziecko. Zaniża to w sposób znaczący wartość wskaźnika dla Gminy, a jednocześnie ukazuje trudną sytuację w zakresie wychowania dzieci na tym obszarze. W Węgiercach nie funkcjonują żadne organizacje pozarządowe, nie ma też dostępu do atrakcji i miejsc rozwoju kulturalno-sportowego.

Podczas konsultacji społecznych wskazywano na konieczność adaptacji działki porolniczej na cele aktywizacji społecznej, w tym na organizację spotkań o charakterze integracyjnym.

Sfera gospodarcza

Według danych Urzędu Miejskiego w Pakości w Węgiercach działają obecnie 4 podmioty gospodarcze. Na przestrzeni lat 2006-2015 wartość ta utrzymuje się na podobnym poziomie.

Stopień przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 roku wyniósł 4,8 i tym samym był blisko trzykrotnie niższy do średniej odnotowanej w Gminie (12,9). Istotnym problemem obserwowanym na obszarze jest brak zakładów pracy zarówno w miejscowości, jak w najbliższej okolicy, co bezpośrednio przekłada się na poziom bezrobocia.

Sfera środowiskowa

Na podobszarze nie występują zagrożenia związane z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska, co ma związek z brakiem przedsiębiorstw mogących w znaczący sposób wpływać na środowisko. Na podobszarze objętym rewitalizacją nie występują pomniki przyrody, użytki ekologiczne ani obszary Natura 2000. Węgierce położone są przy drogach gminnych Kościelec-Węgierce oraz Węgierce-Sielec, które oprócz indywidualnych źródeł ciepła są głównymi emitentami zanieczyszczeń powietrza, a także głównym źródłem hałasu.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość” Węgierce zostały zaliczone do jednostki nr 4 – jednostkę o funkcjach gospodarczych. W granicach jednostki znajdują się także tereny rolne o wysokiej bonitacji, lecz ograniczanej przez bezpośrednie sąsiedztwo terenów przemysłowych, przydatności rolniczej. Istnieją tu korzystne predyspozycje dla dalszego rozwoju funkcji gospodarczych, przy czym ze względu na obecny charakter zagospodarowania, bezpośrednie sąsiedztwo terenów przemysłowych zakładów Janikosoda, stosunkowo dobrą dostępność drogową oraz znaczące oddalenie od dużych

skupisk ludności, jednostka jest szczególnie predestynowana do dalszego rozwoju funkcji uciążliwych, w tym działalności zaliczanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Głównym założeniem wobec powyższej jednostki jest więc dalszy rozwój działalności gospodarczych, przy ograniczaniu funkcji osadniczych i rolniczych. Dopuszcza się uzupełnienia, rozbudowę, przebudowę, przekształcenia i rehabilitację istniejącej zabudowy oraz rozwój nowej zabudowy harmonijnie dostosowanej pod względem formy i funkcji poprzez kontynuację istniejącej zabudowy zwartej miejscowości. Dopuszcza się funkcje: mieszkaniową z towarzyszącymi usługami, funkcje gospodarcze, zabudowę zagrodową i związaną z prowadzeniem działalności rolniczej.

Węgiec nie posiadają podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci gazowej. Na ich terenie nie jest zlokalizowana żadna instytucji pełniące funkcje oświatowe, kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne.

Kluczowe wnioski

Kluczowe zjawiska	Kryzysowe	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom bezrobocia oraz długotrwałego bezrobocia Duże natężenie korzystania z pomocy społecznej Niska aktywność mieszkańców Brak miejsc z ofertą kulturalną i sportowo-rekreacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> Nieliczne interwencje z powodu zakłócenia porządku publicznego i miru domowego Względnie niska partycypacja osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców
Gospodarcze, środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne	<ul style="list-style-type: none"> Niska przedsiębiorczość wśród mieszkańców Brak zachęt do zakładania działalności Brak kanalizacji Brak komunikacji publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> Brak pilnych zagrożeń środowiskowych Dostępność terenów do wykorzystania na cele kulturalne oraz sportowo-rekreacyjne

- Problemy z dostępem do internetu – brak sieci światłowodowej
- Brak infrastruktury kultury oraz sportu i rekreacji

Źródło: Opracowanie własne

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

W programowaniu procesu rewitalizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Pakość. Na tej bazie zdefiniowana została wizja odnowy obszaru wymagającego rewitalizacji. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2024 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Kompleksowe podejście zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju pozwala wdrażać zadania najbliższe mieszkańcom – części środowiska lokalnego będącego podstawowym czynnikiem kształtującym wizerunek jednostki. Wizja odtwarza przyszły wizerunek Gminy Pakość, jako ośrodka rozwoju społeczno-gospodarczego charakteryzującego się gwarancją wysokiej jakości życia chroniącą jednostkę przed ekspansją negatywnych trendów związanych ze zmniejszaniem liczby i starzeniem się mieszkańców.

Wyniki procesu konsultacji społecznych przyczyniły się do zdefiniowania założeń rozwojowych Gminy. Przeprowadzone badanie ankietowe pokazało, że najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji według mieszkańców są:

- poprawa poziomu oferty w zakresie kultury, sportu, form spędzania czasu wolnego,
- wykreowania bazy sportowej,
- wykreowanie bazy turystyczno-rekreacyjnej,
- zwiększenie ilości miejsc pracy,
- zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej,
- poprawa estetyki przestrzeni publicznej.

Badanie ankietowe wskazało, że dla mieszkańców **największymi problemami Gminy są:**

a) w sferze społecznej:

- brak miejsc do uprawiania sportu i rekreacji,
- brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną,
- niska aktywność społeczeństwa,
- bezrobocie

b) w sferze gospodarczej:

- brak miejsc pracy,
- brak wykwalifikowanej siły roboczej,

c) w sferze przestrzenno-technicznej:

- brak boisk, placów zabaw,
- zły stan dróg,
- brak ścieżek rowerowych,
- brak terenów zielonych i spacerowych,

d) W sferze środowiskowej:

- nadmierne zanieczyszczenia powietrza,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- występowanie dzikich wysypisk.

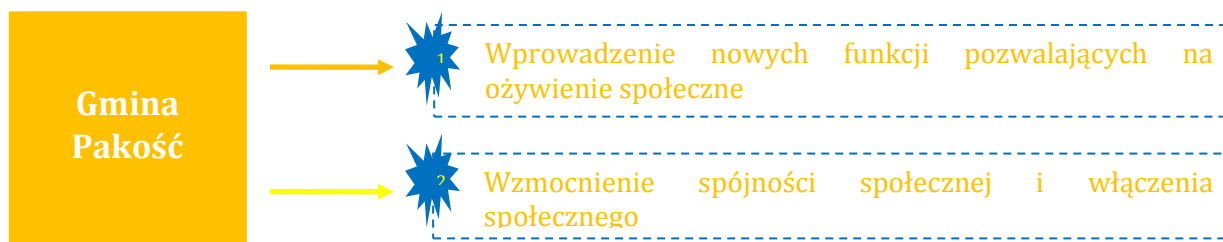
W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz wyniki badań ankietowych, sformułowano następującą wizję obszaru rewitalizacji:

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W replice na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych oraz dla urzeczywistnienia zdefiniowanej wizji rozwoju Gminy Pakość wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji odnoszące się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Schemat 13. Cele rewitalizacji Gminy Pakość

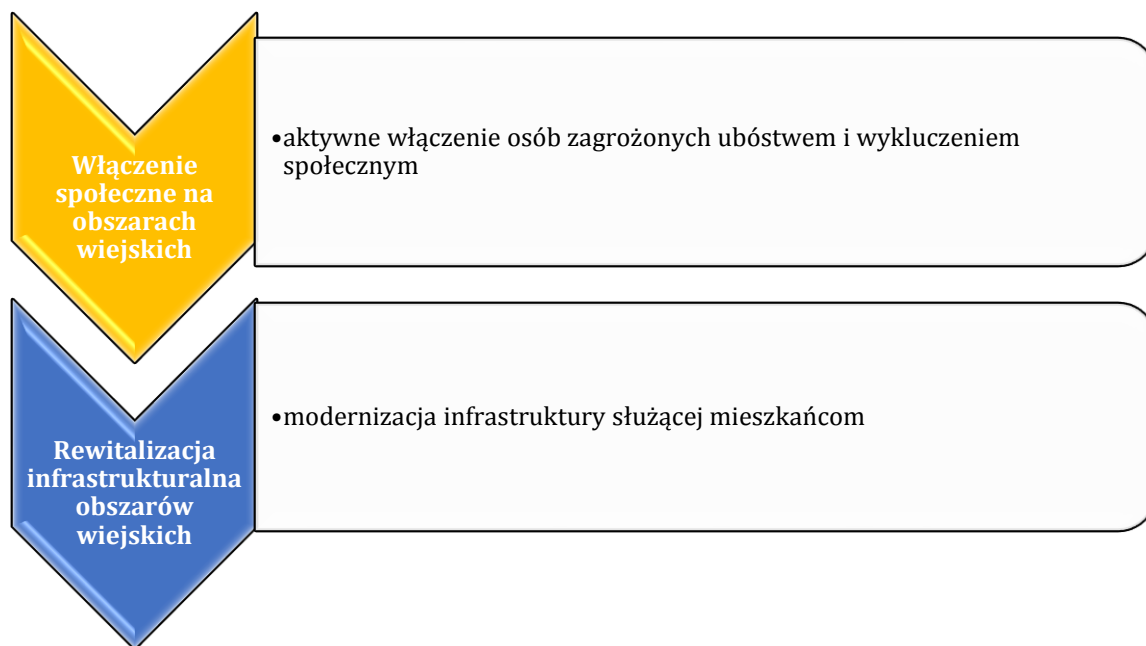
Źródło: Opracowanie własne

Cel rewitalizacji 1 Wprowadzanie nowych funkcji pozwalających na ożywienie społeczne

Cel został przypisany dla wiejskiej części obszaru rewitalizacji, który z uwagi na inną specyfikę demograficzną i gospodarczą należy oddzielić od centrum Gminy. Głównym powodem podejmowania działań przez władze Gminy Pakość jest przede wszystkim zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Systematyczne podnoszenie poziomu życia ludności oraz jakości i dostępności usług z zakresu kultury, edukacji czy aktywności społecznej należy uznać za podstawowe założenie dla przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Wysoki priorytet temu zadaniu nadaje trudna sytuacja w zakresie dostępu do oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, bezrobocia (wysoka stopa bezrobocia, długoterminowość zjawiska, duży odsetek znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy) oraz stopnia korzystania z pomocy społecznej. Zagwarantowanie bezpiecznego miejsca wypoczynku i rozwoju, cechującego się wysokim poziomem jakości oferowanych usług jawi się, jako kluczowe wyzwanie w kontekście poprawy jakości życia społeczeństwa.

Kierunki działań i przedsięwzięcia

Cel rewitalizacji 2 Wzmocnienie spójności społecznej i włączenia społecznego

Cel został wpisany z uwagi na konieczność rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru miejskiego Gminy Pakość. W toku sporządzania diagnozy obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji wyszczególniono konieczność pilnej ingerencji w zabudowę obszarów nadnoteckich oraz Rynku w Pakości jako centralnych miejsc rozwojowych i aktywizujących społeczność lokalną. Trudna sytuacja wielu rodzin, rosnący poziom bezrobocia i ubóstwo, to niektóre z pobudek narastania problemów społecznych. W celu poprawy sytuacji domowej niezwykle ważne jest zintensyfikowanie i dostosowanie świadczonego wsparcia do zmieniających się potrzeb. Infrastruktura aktywizacji społecznej odgrywa w tym sensie kluczową rolę w całym procesie rewitalizacji.

Kierunki działań i przedsięwzięcia

Rewitalizacja społeczno - infraskrukturnalna obszarów miejskich

- aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym
- rewitalizacja terenów zdegradowanych oraz poprawa stanu infrastruktury

Tabela 21. Wskaźniki dla celów rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Cel 1 Wprowadzanie nowych funkcji pozwalających na ożywienie społeczne		
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.	0	0
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ha	0	0,62
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - osoby	0	290
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - osoby	0	23
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	0	10
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu - osoby	0	8
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – osoby	0	3
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - osoby	0	2
Cel rewitalizacji 2 Wzmocnienie spójności społecznej i włączenia społecznego		
Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – szt.	0	1
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – m ²	0	4 800
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – szt.	0	1
Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – osoby	0	30
Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach - osoby	0	1 330
Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym - osoby	0	0
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - osoby	0	42
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - osoby	0	4
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – osoby	0	15
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu - osoby	0	13
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - osoby	0	5

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - osoby	0	0
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu - szt.	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Narzędziem służącym osiągnięciu wyznaczonych celów są przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Na przedsięwzięcie takie składa się projekt lub grupa projektów i innych zadań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia.

Działanie pt. „Remont Świetlicy Środowiskowej „Słoneczko” w Pakości” realizowane będzie poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Konieczność podjęcia zadania wynika z braku infrastruktury technicznej na obszarze rewitalizacji, która umożliwiłaby realizację działań miękkich w zakładanym kształcie. W Świetlicy Środowiskowej „Słoneczko” realizowane będą działania z zakresu tworzenia i rozwijania Klubów Młodzieżowych, które przewidują podejmowanie aktywności zarówno wewnątrz budynku, jak i w terenie, na działkach poddawanych rewitalizacji.

Tabela 22.Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Wprowadzanie nowych funkcji pozwalających na ożywienie społeczne									
Kierunek działań: włączenie społeczne na obszarach wiejskich									
2,3	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Nr 2. Program Aktywności Lokalnej „Gorzany” oraz Program Aktywności Lokalnej „Węgierce”	S	Gmina Pakość, OPS Pakość	<p>Projekt skierowany jest dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezrobocia.</p> <p>Grupę docelową stanowią będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności, wymagają aktywizacji społecznej, a przede wszystkim osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy (w odniesieniu do osób sprofilowanych przez powiatowe urzędy pracy), otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie) w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze. <p>Głównym celem projektu jest zwiększenie potencjału społeczno-zawodowego 10 osób (kobiet i mężczyzn) zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy</p>	Węgierce, Gorzany	200 000,00	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 osób</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 os.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 10 osób</p>	Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia

¹ 1 – Obszar A Miasto Pakość, 2 – Węgierce, 3 – Gorzany

² S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny

				<p>Pakość oraz ich rodzin, w tym: osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych i/lub nieaktywne zawodowo, również osób z terenów wiejskich poprzez zastosowanie zindywidualizowanych i kompleksowych działań umożliwiających aktywne włączenie społeczne, a także powrót na rynek pracy realizowane w oparciu o Program Aktywności Lokalnej, z obligatoryjnym wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej i/lub zawodowej i/lub edukacyjnej.</p> <p>Zakres zindywidualizowanego, kompleksowego wsparcia dla osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym w ramach Programu Aktywności Lokalnej obejmował będzie m.in. 3 instrumenty aktywnej integracji, tj. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • instrumenty aktywizacji społecznej w formie grup wsparcia oraz indywidualnego poradnictwa psychologicznego, • instrumenty aktywizacji zawodowej w formie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa zawodowego, • instrumenty aktywacji edukacyjnej w formie kursów i szkoleń umożliwiających nabycie lub podniesienie kompetencji zawodowych niezbędnych na rynku pracy. 			<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 6 osób</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu – 3 osoby</p>
2,3	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Nr 3. Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość	S	<p>OPS Pakość, Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży, rodziny „Kraina Rozwoju” z Pakości</p> <p>Projekt skierowany jest dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu: ubóstwa, bezrobocia, braku umiejętności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja projektu zakłada objęciem wsparciem całych rodzin (lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe). Celem głównym będzie zorganizowanie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość umożliwiającego przezwycięzenie problemów dnia codziennego, co może się w przyszłości przyczynić do podjęcia zatrudnienia/powrotu na rynek pracy oraz</p>	Gorzany, Węgierce	150 00,00	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 osób</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 os.</p> <p>Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia</p>

				poprawy wizerunku rodziny/gospodarstwa domowego w środowisku lokalnym. Cele szczegółowe:					<p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 6 osób</p>
1,2,3	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Nr 4. Kluby dla młodzieży - FEJS, SNAP I INSTA	S	Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. każdego Człowieka, Gmina Pakość	<p>Kluby FEJS, SNAP I INSTA to alternatywa wobec pubów, pijalni piwa, alkoholu i tych miejsc dla dorosłych z łatwym dostępem do wielu używek. Kluby te to miejsca, gdzie młodzież może w swoim gronie spędzić czas, a rodzice będą spokojni, że ich dziecko jest w bezpiecznym miejscu i towarzystwie. W klubach tych będzie można:</p> <ul style="list-style-type: none"> spotkać się i porozmawiać z przyjaciółmi, pograć w gry klubowe, obejrzeć film, wyprawić urodziny, 18kę i inne poprowadzić koncert lub wystąpić na miniscenie młodzieżowej, zorganizować spotkania z autorytetami kształtującymi postawy obywatelskie, zorganizować spotkania z mecenatem młodzieży, zorganizować spotkania podnoszące samoocenę, warsztaty z umiejętności 	Gorzany, Węgierce, Pakość	450 000,00		<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 osób</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 3 os.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po</p> <p>Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia</p>

					<p>prospołecznych, wystawy, wernisaże, debaty młodych i inne.</p> <p>Celem podstawowym działania tych klubów to stworzenie dobrego miejsca na spędzanie wolnego czasu.</p> <p>Celem nadrzędnym funkcjonowania klubów będzie wykształcenie postaw obywatelskich młodzieży przychodzącej do klubów oraz ich rówieśników poprzez stworzenie im przestrzeni do pobudzenia ich aktywności w życiu społeczności lokalnej. Cel ten będzie realizowany poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienie poczucia wartości młodzieży • nabycie przez młodzież postaw przedsiębiorczych • tworzenie młodzieżowych liderów lokalnych <p>Kluby będą funkcjonowały w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi. Będą wykorzystywały infrastrukturę lokalną i staną się centrami aktywności młodzieży w wieku gimnazjalno-licealnym.</p>		opuszczeniu programu – 1 osoba
Kierunek działań: rewitalizacja infrastrukturalna obszarów wiejskich							
							<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,42 ha</p> <p>Protokół odbioru robót</p> <p>Liczba osób korzystających z obszaru rewitalizacji</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób korzystających z obszaru zrewitalizowanego – 150 os.</p>
3	Modernizacja infrastruktury służącej mieszkańcom	Nr 5. Stworzenie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w m. Gorzany	PF /T	Gmina Pakość	<ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie terenu • plac zabaw • siłownia zewnętrzna • boisko • montaż oświetlenia terenu • montaż ławek, koszy na odpady • nowe nasadzenia roślin, urządzenie kwietników ozdobnych, rabat bylinowych 	Gorzany	200 000,00
2	Modernizacja infrastruktury służącej mieszkańcom	Nr 6. Stworzenie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w m. Węgierce	PF /T	Gmina Pakość	<ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie terenu • plac zabaw • siłownia zewnętrzna • montaż oświetlenia terenu • montaż ławek, koszy na odpady 	Węgierce	100 000,00
							<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Powierzchnia obszarów objętych</p> <p>Protokół odbioru robót</p> <p>Liczba osób korzystających z</p>

				<ul style="list-style-type: none"> nowe nasadzenia roślin, urządzenie kwietników ozdobnych, rabat bylinowych 			rewitalizacja - 0,20 ha	obszaru rewitalizacji
Wskaźniki rezultatu:								
Liczba osób korzystających z obszaru zrewitalizowanego - 140 os.								
CEL REWITALIZACJI: Wzmocnienie spójności społecznej i włączenia społecznego								
Kierunek działań: rewitalizacja społeczno-infrastrukturalna obszarów miejskich								
1	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Nr 1. Postaw na aktywność – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość na lata 2018-2019	S	Gmina Pakość, OPS Pakość	Zwiększenie potencjału społeczno-zawodowego 15 osób (kobiet i mężczyzn) zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość oraz ich rodzin, w tym: osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych i/lub nieaktywnych zawodowo, również osób z terenów wiejskich poprzez zastosowanie zindywidualizowanych i kompleksowych działań umożliwiających aktywne włączenie społeczne, a także powrót na rynek pracy realizowane w oparciu o Program Aktywności Lokalnej, z obowiązkowym wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej i/lub zawodowej i/lub edukacyjne. Zakres zindywidualizowanego, kompleksowego wsparcia dla osoby zagrożonej wykluczeniem społecznym w ramach Programu Aktywności Lokalnej obejmował będzie m.in. 3 instrumenty aktywnej integracji, tj. : <ul style="list-style-type: none"> instrumenty aktywizacji społecznej w formie grup wsparcia oraz indywidualnego poradnictwa psychologicznego, instrumenty aktywizacji zawodowej w formie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa zawodowego, instrumenty aktywacji edukacyjnej w formie kursów i szkoleń umożliwiających nabycie lub 	Pakość	200 000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 15 osób Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 1 os. Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu - 15 osób; Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem

				podniesienie kompetencji zawodowych niezbędnych na rynku pracy.			społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 9 osób		
							Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 4 osoby		
1	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Nr 3. Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość	S	OPS Pakość, Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży, rodziny „Kraina Rozwoju” z Pakości	Projekt skierowany jest dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu: ubóstwa, bezrobocia, braku umiejętności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja projektu zakłada objęciem wsparciem całych rodzin (lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe). Celem głównym będzie zorganizowanie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość umożliwiającego przezwycięzenie problemów dnia codziennego, co może się w przyszłości przyczynić do podjęcia zatrudnienia/powrotu na rynek pracy oraz poprawy wizerunku rodziny/gospodarstwa domowego w środowisku lokalnym. Cele szczegółowe: - podwyższenie/nabycie umiejętności w zakresie poszukiwania pracy, poprzez uczestnictwo w warsztatach doradztwa zawodowego, indywidualnych spotkaniach z trenerem pracy. • zwiększenie motywacji do zmiany swojego dotychczasowego położenia na rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez uczestnictwo w indywidualnych i	Pakość	150 00,00	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 10 osób</p> <p>Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 os.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 6 osób</p>	Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia

								grupowych sesjach wsparcia psychologicznego, <ul style="list-style-type: none"> poprawa relacji między członkami rodzin oraz z najbliższym otoczeniem, poprzez uczestnictwo we wspólnych wyjazdach i spotkaniach integracyjnych,
1,2,3	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Nr 4. Kluby dla młodzieży - FEJS, SNAP I INSTA	S	Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. każdego Człowieka, Gmina Pakość	Gorzany, Węgierce, Pakość	450 000,00		<p>Kluby FEJS, SNAP I INSTA to alternatywa wobec pubów, pijalni piwa, alkoholu i tych miejsc dla dorosłych z łatwym dostępem do wielu używek. Kluby te to miejsca, gdzie młodzież może w swoim gronie spędzić czas, a rodzice będą spokojni, że ich dziecko jest w bezpiecznym miejscu i towarzystwie. W klubach tych będzie można:</p> <ul style="list-style-type: none"> spotkać się i porozmawiać z przyjaciółmi, pograć w gry klubowe, obejrzeć film, wyprawić urodziny, 18kę i inne poprowadzić koncert lub wystąpić na miniszenie młodzieżowej, zorganizować spotkania z autorytetami kształtującymi postawy obywatelskie, zorganizować spotkania z mecenatem młodzieży, zorganizować spotkania podnoszące samoocenę, warsztaty z umiejętności prospołecznych, wystawy, wernisaże, debaty młodych i inne. <p>Celem podstawowym działania tych klubów to stworzenie dobrego miejsca na spędzanie wolnego czasu. Celem nadrzędnym funkcjonowania klubów będzie wykształcenie postaw obywatelskich młodzieży przychodzącej do klubów oraz ich rówieśników poprzez stworzenie im przestrzeni do pobudzenia ich aktywności w życiu społeczności lokalnej. Cel ten będzie realizowany poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> podniesienie poczucia wartości młodzieży

Wskaźniki produktu:

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 osób

Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 3 os.

Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia

Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu – 1 osoba

								<ul style="list-style-type: none"> nabycie przez młodzież postaw przedsiębiorczych tworzenie młodzieżowych liderów lokalnych <p>Kluby będą funkcjonowały w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi. Będą wykorzystywały infrastrukturę lokalną i staną się centrami aktywności młodzieży w wieku gimnazjalno-licealnym.</p>	
1	Rewitalizacja terenów zdegradowanych oraz poprawa stanu infrastruktury	Nr 7. Przebudowa ul. Rynek i ul. Żabiej w Pakości wraz z zagospodarowaniem terenów nadbrzeżnych Noteci	PF /T	Gmina Pakość	<ul style="list-style-type: none"> rewitalizacja terenów nadbrzeżnych poprzez ich zagospodarowanie przebudowa ul. Żabiej w Pakości budowa przystanku wodnego budowa ścieżki pieszej i rowerowej budowa tarasu widokowego i wypoczynkowego z miejscem do gier planszowych montaż oświetlenia terenu zagospodarowanie terenu Rynku w Pakości montaż ławek, koszy na odpady nowe nasadzenia roślin, urządzenie kwietników ozdobnych, rabat bylinowych 	Pakość	2 069 412,00	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 4 800 m²</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni</p> <p>Protokół odbioru robót Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni</p>	
1	Rewitalizacja terenów zdegradowanych oraz poprawa stanu infrastruktury	Nr 8. Remont Świetlicy Środowiskowej „Słoneczko „w Pakości	PF /T	Gmina Pakość	Remont pomieszczeń wyposażenie pomieszczeń świetlicy,	Pakość	70 000,00	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <p>Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich - 1 szt.</p> <p>Liczba wspanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt.</p> <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <p>Listy obecności uczestników zajęć, protokół odbioru robót</p>	

Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – 30 os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Tabela 23. Uzupełniające działania rewitalizacyjne

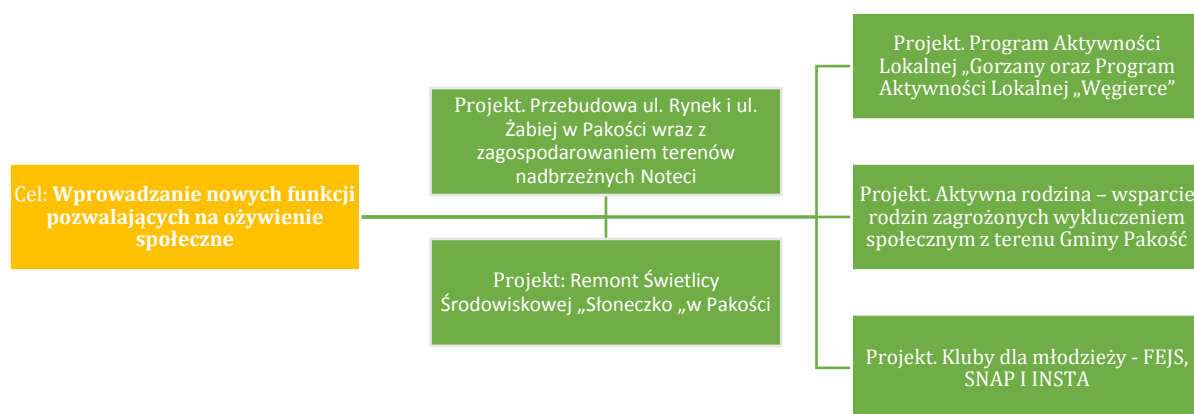
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Okres realizacji
CEL REWITALIZACJI: Wzmocnienie spójności społecznej i włączenia społecznego				
Kierunek działań: rewitalizacja społeczno-infrastrukturalna obszarów miejskich				
1	1	PF	„Budowa wielofunkcyjnego ogólnodostępnego boiska przy Gimnazjum w Pakości ”	2017-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Kluczowym elementem programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. W tym celu zastosowano formułę projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych, planuje się również zrealizować projekty „miękkie” finansowane m. in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wytypowanym do rewitalizacji. Kwestię te obrazują poniższe schematy.

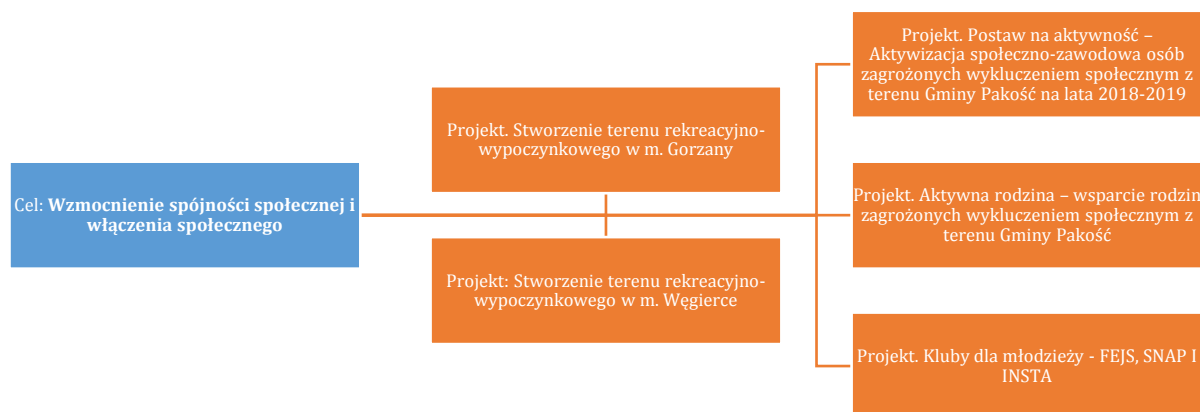
Schemat 14. Zintegrowane projekty rewitalizacyjne służące realizacji Celu 1

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 15. Zintegrowane projekty rewitalizacyjne służące realizacji Celu 2

Źródło: Opracowanie własne

Komplementarność przestrzenna

Mimo że projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, zasięg ich oddziaływania będzie wykraczał poza ten obszar, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (projekty infrastrukturalne) będą korzystać nie tylko mieszkańcy danego obszaru, ale również mieszkańcy innych miejscowości, przedsiębiorcy i turyści. Skala oddziaływania przyczyni się zatem do poprawy sytuacji w całej Gminie, w szczególności w zakresie integracji i aktywizacji mieszkańców. Prowadzone działania nie wzniesą przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne rejony, nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa

Zaprojektowane działania rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji aspekcie zarówno społecznym, jak i przestrzenno-funkcjonalnym). Tym samym programowana rewitalizacja ma charakter kompleksowy, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar

do pożądanego stanu sformułowanego w wizji. Podejmując strategiczne decyzje na innych polach pracownicy samorządu lokalnego, będą brać pod uwagę zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, aby zapewnić ściślejszą koordynację tematyczną działań administracji. Należy ponadto wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, co gwarantuje zachowanie komplementarności problemowej już na etapie planowania strategicznego.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

System zarządzania realizacją programu rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób, aby zapewnić optymalne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System ten został oparty na systemie działania i zarządzania Gminy Pakość w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Komplementarność źródeł finansowania

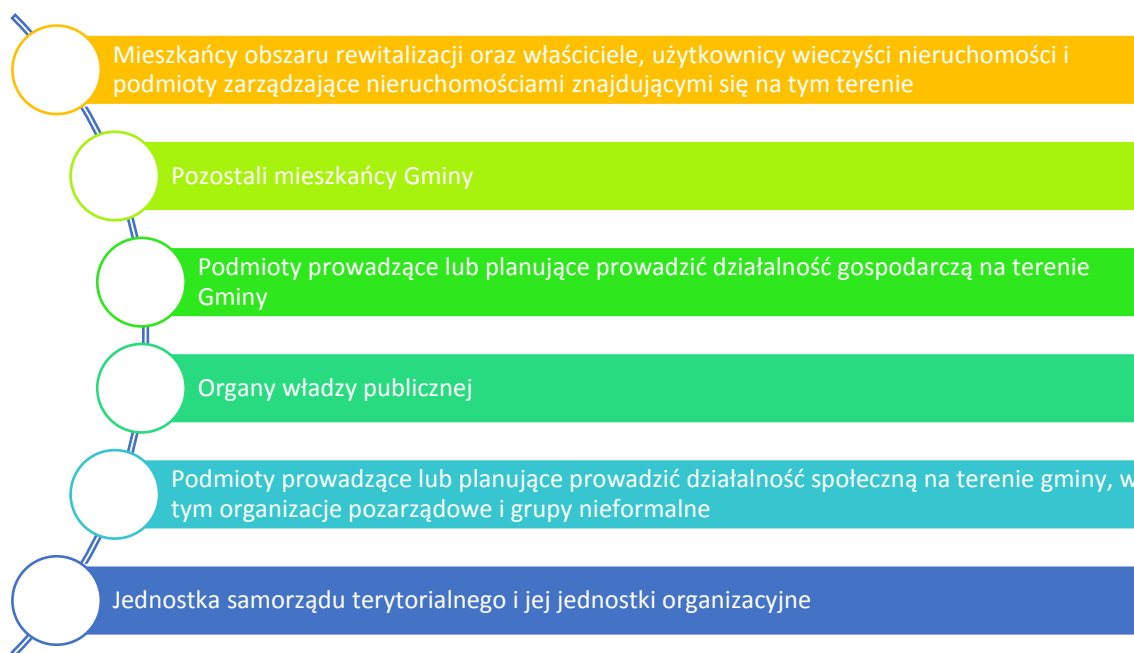
Projekty rewitalizacyjne będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS) oraz środków własnych Gminy. Możliwe jest również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców), jak również wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest kluczowym składnikiem procesu rewitalizacji i stanowi podstawę działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja winna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji. Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji zostały przedstawione na poniższym schemacie.

Schemat 16. Interesariusze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, wdrożenie i ocenę rewitalizacji w sposób gwarantujący aktywny udział interesariuszy, w tym:

- udział w konsultacjach społecznych,
- udział w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach odnoszących się do przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustala się uwzględniając funkcję Komitetu oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pakość został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu nie wykluczały żadnych interesariuszy, podczas podejmowanych działań kluczowe kwestie ustalano w porozumieniu ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru.

Konsultacje społeczne były nieodłącznym elementem procesu delimitacji obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji. Stosowano następujące formy konsultacji: zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, spotkania, debaty, zbieranie uwag ustnych, ankiety.

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Gminy Pakość w sprawie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej. Informacja o konsultacjach została zamieszczona również na stronie internetowej Gminy, a także na tablicach ogłoszeń. Konsultacje trwały 30 dni kalendarzowych, od 28 czerwca 2016 r. do 29 lipca 2016 r. W tym czasie odbyło się spotkanie z mieszkańcami, zbierane były uwagi do konsultowanych materiałów oraz ankiety.

Tabela 24. Formy konsultacji społecznych na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	Konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, podczas których interesariusze mieli możliwość wyrażenia opinii na temat projektu za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1). Formularz uwag był dostępny na stronie www.pakosc.pl , www.bip.pakosc.pl oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną, faxem lub dostarczyć do Urzędu Miejskiego w Pakości.

Spotkania	<p>Dnia 28 czerwca 2016 roku w Pakości odbyło się spotkanie konsultacyjne. Jako narzędzie pomocnicze wykorzystano prezentację graficzną. Plan spotkania wyglądał następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powitanie uczestników spotkania, • wyłożenie podstawowych informacji na temat Programu Rewitalizacji, • etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, • podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • diagnoza obszaru rewitalizacji, • dyskusja na temat kondycji społeczno-gospodarczej danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • przypomnienie o toczących się konsultacjach.
Debaty	<p>Po odbytym spotkaniu przystąpiono do debaty. Uczestnicy starali się odpowiedzieć na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakie są mocne i słabe strony zamieszkiwania w danej miejscowości? • Jak zmiany powinny nastąpić w charakterystyce obszaru w przyszłości? • Jaka jest wizja rozwoju obszarów rewitalizacji? • Jakie cele rozwojowe należy założyć? • Jakie działania należy podjąć aby osiągnąć cele i zrealizować nakreśloną wizję?
Ankiety	<p>Równocześnie z 30 dniowymi konsultacjami społecznymi projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, przeprowadzono ankietę diagnostyczną. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów w różnych sferach życia, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych Gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji.</p> <p>Ankietowanie zostało przeprowadzone podczas spotkania konsultacyjnego oraz była dostępna na stronach www.pakosc.pl, www.bip.pakosc.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, za pomocą formularza internetowego, przesłać pocztą tradycyjną lub dostarczyć do Urzędu.</p> <p>W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 16 osób z miejscowości położonych na terenie Gminy Pakość. Z badania został sporządzony raport upubliczniony na stronie</p>

internetowej Urzędu. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 2.
Wyniki przeprowadzonej ankiety przedstawia załącznik nr 3.

Źródło: Opracowanie własne

Zdjęcie 4. Zaproszenie na konsultacje uchwały sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne — rewitalizacja

© czwartek, 16-06-2016

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Rewitalizacja, to proces obejmujący swoim zasięgiem szeroki wachlarz przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Remonty budynków, tworzenie nowych podmiotów polityki społecznej, czy budowa ścieżek rowerowych, to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację.

Poprawa gospodarki przestrzennej musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pakość. Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od 28 czerwca 2016 r. do 29 lipca 2016 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji
- ankiet
- spotkań konsultacyjnych

Materiały tj. projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami, diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ankiety oraz formularz konsultacji będą dostępne od 28 czerwca 2016 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Pakości (biuro nr 18, I piętro) oraz na stronie internetowej gminy.

Kto może uczestniczyć w procesie rewitalizacji?

W proces rewitalizacji prowadzony przez Gminę, na podstawie ustawy, włączeni są interesariusze: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego i inni mieszkańcy gminy; oraz podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą lub społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

Celem rewitalizacji jest podjęcie działań mających na celu utworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania i spędzania wolnego czasu lokalnej społeczności.

Wypełniony formularz konsultacji można przekazywać:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Pakości (sekretariat),
- drogą elektroniczną na adres mailowy: rewitalizacja@faberconsulting.com, srodowisko@pakosc.pl,
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Pakości, ul. Rynek 4, 88 – 170 Pakość.

Termin i miejsce spotkania konsultacyjnego — 28 czerwca 2016 r., godz. 13.00, Urząd Miejski w Pakości, I piętro, p. nr 17

Źródło: www.pakosc.pl

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Kolejne konsultacje społeczne dotyczyły projektu Gminnego programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 oraz sposobu wybierania składu Komitetu Rewitalizacji i sposobu jego działania. Konsultacje przebiegały dwuetapowo:

- Obwieszczeniem z dnia 10.11.2016 r. Burmistrz Pakości zawiadomił o rozpoczęciu konsultacji projektu Gminnego programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024, które trwały od 18.11.2016 r. do 19.12.2016 r.
- Obwieszczeniem z dnia 18.11.2016 r. Burmistrz Pakości zawiadomił o rozpoczęciu konsultacji projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, które trwały od 28.11.2016 r. do 19.12.2016 r.

W tym czasie zbierane były uwagi do konsultowanych dokumentów w formie papierowej, elektronicznej i ustnej oraz odbyły się spotkania z mieszkańcami na obszarach wskazanych do rewitalizacji.

Tabela 25. Wykorzystane formy konsultacji społecznych na etapie programowania

Formy konsultacji społecznych	Opis
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej	W trakcie 30 dniowych konsultacji, zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do prezentowanych dokumentów za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 1).
Spotkania	Dnia 1 grudnia oraz 8 grudnia 2016 roku w Pakości odbyły się spotkania konsultacyjne. Jako narzędzie pomocnicze wykorzystano prezentację graficzną. Plan spotkania wyglądał następująco: <ul style="list-style-type: none">• powitanie uczestników spotkania,• wyłożenie podstawowych informacji na temat Programu Rewitalizacji,• etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji,• przypomnienie podstawowych pojęć związanych z rewitalizacją,• omówienie wizji obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,• cele i kierunki działań rewitalizacyjnych,

	<ul style="list-style-type: none"> • szczegółowe omówienie poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie, • przypomnienie o toczących się konsultacjach.
Uwagi ustne	Inną formą prowadzonych konsultacji było zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Miejskiego, który odpowiadał na uwagi i pytania w zakresie konsultowanych dokumentów ich treści.

Źródło: Opracowanie własne

Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej. W ramach przeprowadzonych konsultacji do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 zgłoszono nowy projekt rewitalizacyjny dodany na listę uzupełniającą.

Zdjęcie 5. Zaproszenie na konsultacje w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

OBWIESZCZENIE BURMISTRZA PAKOŚCI z dnia 18 listopada 2016r.
18.11.2016

**OBWIESZCZENIE
BURMISTRZA PAKOŚCI
z dnia 18 listopada 2016 r.**

Na podstawie art. 6, w związku z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), ogłaszam co następuje:

W dniach od 28 listopada 2016 r. do 19 grudnia 2016 r. przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

1. Przewidziano następujące formy konsultacji społecznych:

a) Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez formularz konsultacji. Wypełniony formularz można dostarczyć:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Pakości (sekretariat),
- drogą elektroniczną na adres mailowy: rewitalizacja@faberconsulting.com, srodowisko@pakosc.pl,
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Pakości, ul. Rynek 4, 88-170 Pakość.

b) Spotkanie konsultacyjne w gminie. **Spotkanie konsultacyjne odbędzie się 8 grudnia 2016 r., o godz. 13.00 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Pakości (p. nr 17).**

c) Zbieranie uwag ustnych.

2. Materiały tj. projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji oraz formularz konsultacji będą dostępne od 21 listopada 2016 r. w:

a) siedzibie Urzędu Miejskiego w Pakości,
b) na stronie internetowej Gminy Pakość,

3. Informacja o wynikach przeprowadzonych konsultacji zostanie zamieszczona niezwłocznie po zakończeniu konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Gminy Pakość.

Wytworzył: Hanna Ryterska (18 listopada 2016)
Opublikował: Adrianna Nowicka (18 listopada 2016, 13:33:11)

Ostatnia zmiana: brak zmian
Liczba odsłon: 38

Źródło: www.bip.pakosc.pl

Zdjęcie 6. Zaproszenie na konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość 2016-2024

Zapraszamy do konsultacji społecznych projektu GPR dla Gminy Pakość na lata 2016 – 2024

© piątek, 18-11-2016

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakość na lata 2016 – 2024. Rewitalizacja, to proces obejmujący swoim zasięgiem szeroki wachlarz przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje.

Remonty budynków, tworzenie nowych podmiotów polityki społecznej, czy budowa ścieżek rowerowych, to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa gospodarki przestrzennej musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie. Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie sporządzonego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakość na lata 2016 – 2024.

Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od 18 listopada 2016 r. do 19 grudnia 2016 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji,
- spotkań konsultacyjnych,
- zbierania uwag ustnych.

Materiały tj. projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakość na lata 2016 – 2024 oraz formularz konsultacji będą dostępne od 18 listopada 2016 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Pakości (biuro nr 18, I piętro) oraz na stronie internetowej gminy.

Kto może uczestniczyć w procesie rewitalizacji?

W proces rewitalizacji prowadzony przez Gminę, na podstawie ustawy, włączeni są interesariusze: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, stowarzyszenia budownictwa społecznego i inni mieszkańcy gminy; oraz podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą lub społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne.

Celem rewitalizacji jest podjęcie działań mających na celu utworzenie atrakcyjnego miejsca zamieszkania i spędzania wolnego czasu lokalnej społeczności.

Wypełniony formularz konsultacji 228.97 KB można przekazywać:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Pakości (sekretariat),
- drogą elektroniczną na adres mailowy: [faberconsulting, Urzędu,](mailto:faberconsulting@urzedu.pakosc.pl)
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Pakości, ul. Rynek 4, 88 – 170 Pakość.

Termin i miejsce spotkania konsultacyjnego – 1 grudnia 2016 r., godz. 13.00, Urząd Miejski w Pakości, I piętro, pokój nr 17

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji 2.28 MB

Miasto Pakość — mapa ewidencyjna obszarów zdegradowanych 1.94 MB

Gmina Pakość — mapa ewidencyjna obszarów zdegradowanych 946.43 KB

Źródło: www.pakosc.pl

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu uchwały przez Radę Miejską w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 i pozytywnej ocenie Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie jego postępów.

W tym okresie partycypacja społeczna będzie realizowana za pośrednictwem Komitetu Rewitalizacji. Na podstawie uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz niezwłocznie w drodze zarządzenia powoła rzeczony Komitet Rewitalizacji. Nabór na członków Komitetu będzie prowadzony zgodnie z zapisami uchwały. Nabór będzie miał charakter otwarty, co oznacza że każdy interesariusz będzie mógł zgłosić się do udziału w pracach Komitetu. Podjęte zostaną kroki mające na celu zapewnienie udziału w pracach Komitetu możliwie jak najszerszego grona interesariuszy rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji będzie funkcjonował do zakończenia prac związanych z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024. Sposób działania Komitetu określa regulamin będący załącznikiem do uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. W pracach Komitetu będą brać udział przedstawiciele:

- mieszkańców obszarów rewitalizacji,
- organizacji pozarządowych,
- przedsiębiorców,
- Rady Miejskiej,
- Urzędu Miejskiego w Pakości i jednostek organizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji jest organem o funkcji opiniotwórczo-doradczej dla Burmistrza Pakości. Jego głównym zadaniem na etapie wdrażania i monitorowania będzie dostarczanie opinii i stanowisk, które mają pomóc w prawidłowym ukształtowaniu przebiegu procesu rewitalizacji. Komitet będzie stanowił organizacyjny łącznik między organami Gminy a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, stanowiąc środek zapewnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zagwarantować wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania wdrażane będą działania związane z informowaniem o realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwość zgłaszania uwag stosowane będą następujące formy konsultowania:

- strona internetowa www.pakosc.pl,
- biuletyn Informacji Publicznej,
- zebrania sołectkie.

11. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem wieloletnim, który wyznacza cele i nakreśla kierunki działań w różnych sferach. W związku z powyższym, realizacja jego założeń odbywa się przy wykorzystaniu zintegrowanego systemu wdrażania, zmierzającego do ich skutecznej realizacji. System wdrażania Programu Rewitalizacji opiera się na wzajemnym współdziałaniu różnych podmiotów oraz zapewnia spójność procedur, co za tym idzie spełnia wymóg komplementarności proceduralno-instytucjonalnej.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania i wdrożenia programu to:

- Burmistrz Pakości,
- Rada Miejska,
- Komitet Rewitalizacji.

Powołanie Komitetu Rewitalizacji jest niezwykle istotne dla efektywnej realizacji dokumentu. Jest to niezbędny etap przygotowania projektu od strony technicznej, który skutkuje sprawnym systemem zarządzania poprzez planowania, organizowania, motywowania i kontrolowania. W ramach systemu zarządzania nie przewiduje się zatrudnienia dodatkowych osób, w związku z czym nie będą ponoszone dodatkowe opłaty związane z zarządzaniem.

Schemat 17. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i realizacji programu rewitalizacji

Burmistrz Pakości

- Przewodniczenie pracom nad sporządzeniem analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie gminnego programu rewitalizacji
- Obwieszczenie o podjęciu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
- Obwieszczenie o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia gminnego programu rewitalizacji
- Występowanie do instytucji wskazanych w art. 17 ustawy o rewitalizacji o zaopiniowanie projektu gminnego programu rewitalizacji
- Ogłaszanie i prowadzenie konsultacji społecznych
- Powołanie w drodze zarządzenia Komitetu Rewitalizacji

Rada Miejska

- Wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
- Zatwierdzenie i uchwalenie gminnego programu rewitalizacji
- Uchwalenie zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji
- Wdrożenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w gminnym programie rewitalizacji, służących realizacji zadań własnych Gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy,
- Uchwalanie zmian gminnego programu rewitalizacji,
- Podjęcie uchwały o uchyleniu gminnego programu rewitalizacji w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych

Komitet Rewitalizacji

- Stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni rolę opiniodawczo-doradczą Burmistrza
- Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zapewniające wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli, określi w drodze uchwały Rada Miejska w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia gminnego programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Koordynatorem całego procesu rewitalizacji jest Urząd Miejski w Pakości, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania. Burmistrz dla celów wdrożenia zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich zainteresowanych organów w realizacji ich zadań związanych z rewitalizacją. Do zadań tak wyznaczonego Koordynatora należy:

- tworzenie sieci współpracy między interesariuszami,
- koordynowanie wdrażania działań projektowych,
- współpraca z Komitetem Rewitalizacji w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i oceną rewitalizacji,
- przygotowywanie w uzasadnionych przypadkach projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów,
- działania promocyjne programu,
- monitoring rzeczowy i finansowy Programu,
- sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu.

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ewaluacja z punktu widzenia zagwarantowania pełnej spójności z dokumentami strategicznymi.

System informacji i promocji

Jednym z kluczowym elementów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji jest prowadzenie systematycznego dialogu pomiędzy interesariuszami, a osobami zaangażowanymi w tworzenie i wdrażanie założeń dokumentu. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozzerwalnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji, a skuteczny dobór narzędzi jest podstawą opracowania dokumentu strategicznego. Na cele Gminnego programu rewitalizacji wykorzystane zostaną:

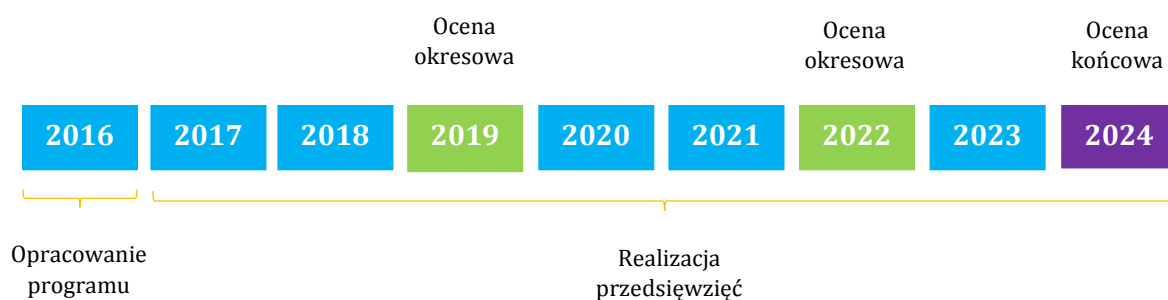
- publikowanie na stronie Gminy oraz na tablicy ogłoszeń informacji na temat postępów w przygotowaniu i wdrażaniu Programu,
- organizacja spotkań bezpośrednich z interesariuszami,
- publikowanie ogłoszeń w prasie.

Właściwe instrumenty informacji i promocji programu rewitalizacji w powiązaniu z zastosowanymi dojrzałymi metodami partycypacji przyczynią się do wyłonienia na obszarach rewitalizacji lokalnych liderów.

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2024 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu.

Schemat 18. Ramowy harmonogram realizacji dokumentu

Źródło: Opracowanie własne

Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Schemat 19. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu (rok)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne		Środki prywatne	
									EFS	EFRR	inne	
1	2018-2019	Nr 1. Postaw na aktywność – Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość na lata 2018-2019	S	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość, OPS Pakość	200 000,00	85	170 000,00	X			
2,3	2020-2021	Nr 2. Program Aktywności Lokalnej „Gorzany” oraz Program Aktywności Lokalnej „Węgierce”	S	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość, OPS Pakość	200 000,00	85	170 000,00	X			
2,3	2019-2020	Nr 3. Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość	S	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	OPS Pakość, Stowarzyszenie na rzecz dzieci, młodzieży, rodziny „Kraina Rozwoju” z Pakości	150 000,00	-	-			X	
1,2,3	2018-2024	Nr 4. Kluby dla młodzieży - FEJS, SNAP I INSTA	S	Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. każdego Człowieka	450 000,00	85	382 500,00	X			
3	2018-2019	Nr 5. Stworzenie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w m. Gorzany	PF/T	Modernizacja infrastruktury służącej mieszkańcom	Gmina Pakość	200 000,00	85	170 000,00			X	
2	2020-2021	Nr 6. Stworzenie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w m. Węgierce	PF/T	Modernizacja infrastruktury służącej mieszkańcom	Gmina Pakość	100 000,00	85	85 000,00			X	

1	2017-2018	Nr 7. Przebudowa ul. Rynek i ul. Żabiej w Pakości wraz z zagospodarowaniem terenów nadbrzeżnych Noteci	PF/T	Rewitalizacja terenów zdegradowanych oraz poprawa stanu infrastruktury	Gmina Pakość	2 069 412,00	85	1 759 000,00	X
1	2018-2019	Nr 8. Remont Świetlicy Środowiskowej „Słoneczko „w Pakości	PF/T	Rewitalizacja terenów zdegradowanych oraz poprawa stanu infrastruktury	Gmina Pakość	70 000,00	85	59 500,00	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

12. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji. Monitorowanie to proces polegający na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i raportowaniu danych ilościowych i jakościowych opisujących efekty programu. Zgodnie z zapisami art. 22 Ustawy o rewitalizacji gminny program rewitalizacji podlega ocenie stopnia realizacji dokonywanej przez Burmistrza co najmniej raz na trzy lata. Ocena ta podlega w dalszym etapie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Monitoring rzeczowy dostarczy informacji na temat efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na podstawie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu. Monitoring finansowy z kolei dostarczy informacji na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, które będą podstawą do oceny efektywności i racjonalności wydatkowania środków. Polegać on będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania przyznanych dotacji. Niezwykle ważnym elementem będzie także kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy pozwoli na weryfikację stopnia realizacji wyznaczonych celów.

System monitoringu oparty zostanie o homogeniczne narzędzia ocen. Odpowiedzialność za realizację tego zadania spoczywać będzie na Koordynatorze. Każdy projekt będzie oceniany przy wykorzystaniu stworzonego przez Koordynatora formularza ewaluacji. Archiwizacja kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować ryzyka i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowiąc to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądaną kierunek oraz uniknąć pomyłek.

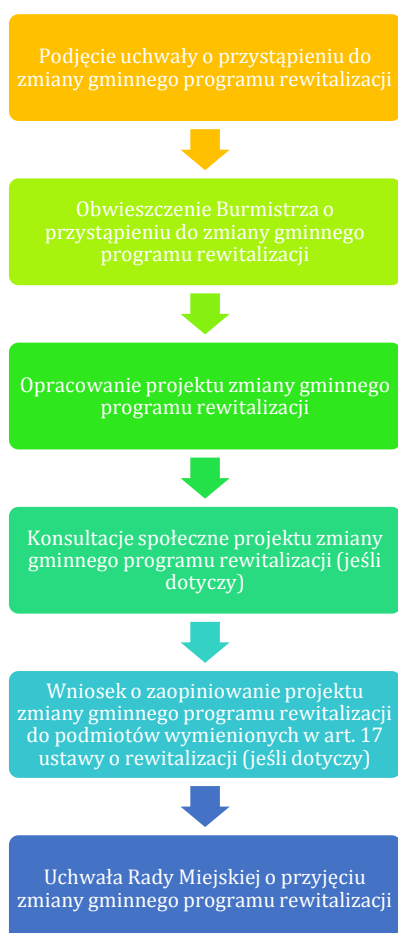

System aktualizacji Programu

Istotnym elementem jest aktualizacja dokumentu, w przypadku wystąpienia podczas jego realizacji modyfikacji zachodzących w obszarze rewitalizacji lub na terenie pozostającym z nim zależności i wywierającym na niego wpływ. Ze względu na charakter gminny program rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany.

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, w przypadku spostrzeżenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego korektę. Do wniosku załącza się opinię Komitetu Rewitalizacji, modyfikacja dokumentu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Schemat 20. Procedura wprowadzania zmian do gminnego programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

13. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

Ocena oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Na podstawie uzgodnień powyższych organów (znak pisma: W00.410.535.2016.SŻ oraz NNZ.9022.1.621.2016) Burmistrz Pakości poinformował w drodze obwieszczenia o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Gminny Program Rewitalizacji a ochrona zabytków

Prace konserwatorskie i restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie i restauratorskie oraz inne działania, które mogłyby prowadzić do naruszenia lub zmiany wyglądu zabytków wpisanych do rejestru zabytków należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów odrębnych, dotyczących ochrony zabytków.

W przypadku obiektów i terenów ujętych w gminnej/wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz na terenach zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, przed planowanymi pracami polegającymi m. in. na remoncie, budowie, modernizacji, iluminacji świetlnej, zagospodarowaniu terenu oraz rewaloryzacji parków, skwerów zieleni, należy wystąpić każdorazowo do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zalecenia konserwatorskie. Wymienione powyżej prace należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na obszarze rewitalizacji nie występują żadne formy ochrony przyrody. Tereny te częściowo znajdują się na liście obszarów zagrożonych powodzią, co zostanie uwzględnione szczególnie na etapie projektowania i realizacji działania związanego z zagospodarowaniem terenów nadbrzeżnych Noteci, a dodatkowo nie są one predysponowane do osuwania się mas ziemnych. Wszelkie zaplanowane działania nie będą posiadały długoterminowych negatywnych skutków dla środowiska naturalnego.

Gminny Program Rewitalizacji a ochrona przeciwpożarowa

Realizacja „Gminnego programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 w odniesieniu do budowli, obiektów lub terenów, wymaga uwzględnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej przy zagospodarowaniu i uzbrajania terenu objętego tym programem. Rozpoczęcie eksploatacji w ramach GPR nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu może nastąpić wyłącznie, gdy:

- zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe, określone dla tej budowli, obiektu lub terenu,
- sprzęt, urządzenia pożarnicze i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową tej budowli, obiektu lub terenu.

Gminny Program Rewitalizacji a ochrona przeciwpowodziowa

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zawierającej zgodnie z art. 99 d. ust. 2 ustawy Prawo wodne, m. in. granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ (tj. średnio raz na 100 lat), $p=10\%$ (tj. raz na 10 lat), $p=0,2\%$ (tj. raz na 500 lat) ustalono, że obszar rewitalizacji obejmujący obszar gminy Pakość – Gorzany i Węgierce oraz Miasto Pakość – Obszar A:

- częściowo znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. a ustawy Prawo wodne tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- częściowo znajduje się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c lit. b ustawy Prawo wodne tj. na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),

dodatkowo:

- częściowo znajduje się na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- znajduje się poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie

powodziowe, w tym wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych. Jedynie w przypadku, gdy realizacja inwestycji nie utrudni zarządzania ryzykiem powodziowym, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zgodnie z art. 88 1. Ust. 2 ww. ustawy, może w drodze decyzji zwolnić od zakazów obowiązujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, określając warunki niezbędne dla ochrony przed powodzią.

Wykaz zmian w uchwałach

Ze względu na zaplanowane w niniejszym programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie jest konieczne dokonywanie zmian uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 150 oraz z 2015 r., poz. 1322).

Realizacja niniejszego programu w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego nie wymaga wprowadzania zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość (Uchwała nr XVI/188/2016 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 25 października 2016 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość),

Dla prawidłowej realizacji założeń programu nie jest konieczne uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Dla obszaru objętego rewitalizacją nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji. Jeżeli w późniejszym terminie zajdzie konieczność ustanowienia Strefy, zostanie ona wprowadzona w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego na okres maksymalnie 10 lat, zgodnie z postanowieniami ustawy o rewitalizacji.

Niezwłocznie po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Jednocześnie z uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024, została podjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Podjęcie niniejszej uchwały zostało poprzedzone 30 dniowymi konsultacjami społecznymi. Niezwłocznie po podjęciu uchwały, Burmistrz w drodze zarządzania powoła Komitet Rewitalizacji.

Wykaz niezbędnych opinii

Dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2024 wystąpiono o wydanie opinii przez podmioty wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o rewitalizacji tj.:

- Zarząd Powiatu Inowrocławskiego - w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. O gospodarce nieruchomościami,
- Nadwiślański Oddział Straży Granicznej w Warszawie – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendę Powiatową Policji w Inowrocławiu – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
- Gminną Komisję Urbanistyczno – Architektoniczną w Pakości,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Inowrocławiu,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy,
- Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy,
- Przedsiębiorstwo Usług Gminnych w Pakości Sp. z o.o.,
- Gminną Spółkę Wodną,
- Energa Operator S. A. oddział w Toruniu,

- Pomorską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o.,
- Telekomunikację Polską S.A. - Zakład Telekomunikacji w Bydgoszczy,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy – w zakresie form ochrony przyrody,
- Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – w zakresie form ochrony zabytków,
- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu - w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- Właściwy organ administracji geologicznej – w zakresie osuwisk.

Uwagi zgłoszone w przedstawionych przez powyższe podmioty opiniach zostały uwzględnione w programie rewitalizacji oraz będą brane pod uwagę na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Załączniki

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie
Gminy Pakość

....., dnia2016 r.

DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

1. Uwagi do projektu uchwały:

LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PUNKT)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135).

Wypełniony formularz należy złożyć w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Pakości, przesłać listem na adres UM w Pakości lub przesłać na adres poczty elektronicznej: rewitalizacja@faberconsulting.com w terminie do dnia 28 lipca 2016 r.

.....

czytelny podpis

Załącznik 2. Wzór ankiety

Ankieta dotycząca wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakość

Szanowni Państwo!

Celem niniejszego, anonimowego badania jest poznanie Państwa opinii na temat bieżących problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych zadań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Faber Consulting Polska Sp. z o. o. w celu opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016 - 2020.

Ankieta skierowana jest do osób pełnoletnich.

Ankieta jest całkowicie anonimowa.

Bardzo liczymy na Państwa głos w dyskusji na temat rewitalizacji naszego miasta i dziękujemy za czas poświęcony w związku z wypełnieniem ankiety.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?
 - a. Bardzo dobrze
 - b. Dobrze
 - c. Ani dobrze ani źle
 - d. Źle
 - e. Bardzo źle

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny głównie korzystają z poniższych usług?

Usługi	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	Poza granicami gminy	Nie korzystam
Zajęcia pozalekcyjne				
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze				
Sport i rekreacja				
Imprezy kulturalne				
Dostęp do internetu				

3. Identyfikacja problemów w gminie
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi w każdej kategorii)

Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania	
Alkoholizm	
Narkomania	
Bezrobocie	
Bezdomność	
Osoby starsze pozostawione bez opieki	
Przemoc w rodzinie	
Ubóstwo	
Chuligaństwo, wandalizm, przestępczość	
Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji	
Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną	
Niska aktywność społeczeństwa	
Inne (jakie?) 1. 2. 3...	
Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania	
Brak miejsc pracy	
Brak rzetelnego wsparcia dla przedsiębiorców	
Brak połączeń z regionalnymi ośrodkami wzrostu	
Duża konkurencja	
Brak terenów inwestycyjnych	
Brak wykwalifikowanej siły roboczej	
Inne (jakie?) 1. 2. 3...	
Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania	
Zły stan dróg	
Niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych	

Niedostateczny poziom dostępu do sieci kanalizacyjnej	
Zły stan budynków publicznych	
Brak ścieżek rowerowych	
Brak terenów zielonych i spacerowych	
Brak boisk, placów i zabaw	
Niedostateczna liczba miejsc parkingowych	
Inne (jakie?) 1. 2. 3...	
Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania	
Nadmierne zanieczyszczenia powietrza	
Niska świadomość ekologiczna mieszkańców	
Występowanie dzikich wysypisk	
Wylewanie nieczystości do wód	
Inne (jakie?) 1. 2. 3...	

4. Jakie efekty winny zostać osiągnięte w wyniku procesu rewitalizacji?
- a. Zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej
 - b. Zwiększenie ilości miejsc pracy
 - c. Rozwój sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw
 - d. Wykreowanie bazy turystyczno-rekreacyjnej
 - e. Wykreowanie bazy sportowej
 - f. Poprawa jakości środowiska naturalnego
 - g. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej
 - h. Ograniczenie patologii w społeczeństwie
 - i. Włączenie społeczne osób wykluczonych
 - j. Poprawa bezpieczeństwa
 - k. Możliwość podniesienia kwalifikacji zawodowych
 - l. Odnowa zabytków w gminie
 - m. Zwiększenie ilości i poprawa jakości mieszkań w gminie
 - n. Poprawa jakości edukacji na poziomie podstawowym lub gimnazjalnym
 - o. Poprawa poziomu oferty w zakresie kultury, sportu, form spędzania czasu wolnego
 - p. Utworzenie nowych podmiotów polityki społecznej
 - q. Inne (jakie?)

.....

.....

.....

METRYCZKA

1. Płeć

- a. Mężczyzna b. Kobieta

2. Wiek:

- a. Od 18 do 24 lat
b. Od 25 do 39 lat
c. Od 40 do 59 lat
d. 60 lat i więcej

3. Wykształcenie:

- a. Podstawowe/gimnazjalne
b. Zasadnicze zawodowe
c. Średnie
d. Wyższe

4. Reprezentowany sektor:

- a. Rolnictwo
b. Przemysł
c. Usługi
d. Administracja
e. Uczeń/Student
f. Emeryt
g. Bezrobotny

5. Miejsce zamieszkania:

.....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

Załącznik 3. Wyniki badania ankietowego

W okresie realizacji konsultacji społecznych na terenie Gminy Pakość otrzymano łącznie 16 ankiet (w wersji papierowej lub elektronicznej). Kwestionariusz ankiety zawierał pytania zamknięte z gotową kafeterią odpowiedzi, w których istniała możliwość udzielenie indywidualnej odpowiedzi.

Dane z metryki

W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 16 osób z miejscowości położonych na terenie Gminy Pakość (6 z Gorzan, 5 z Węgierc, 4 z Pakości i 1 z Giebni). W badanej grupie znalazło się 10 kobiet i 4 mężczyzn (2 osoby nie udzieliły odpowiedzi odnośnie płci). Respondenci biorący udział w badaniu deklarowali głównie wiek od 25 do 39 lat. W badaniu sporą grupę reprezentowały także osoby w wieku powyżej 40 lat. Opinie w badaniu ankietowym wyraziły osoby deklarujące różny poziom wykształcenia: średnie (4 osoby), wyższe (5 osób), podstawowe/gimnazjalne (2 osoby), a także zasadnicze zawodowe (5 osób). Ankietowani reprezentowali różne sektory: rolnictwo (4 osoby), administracja (1 osoba), usługi (3 osoby), a także przemysł (2 osoby). W badaniu brały udział również osoby bezrobotne (5 osób).

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?

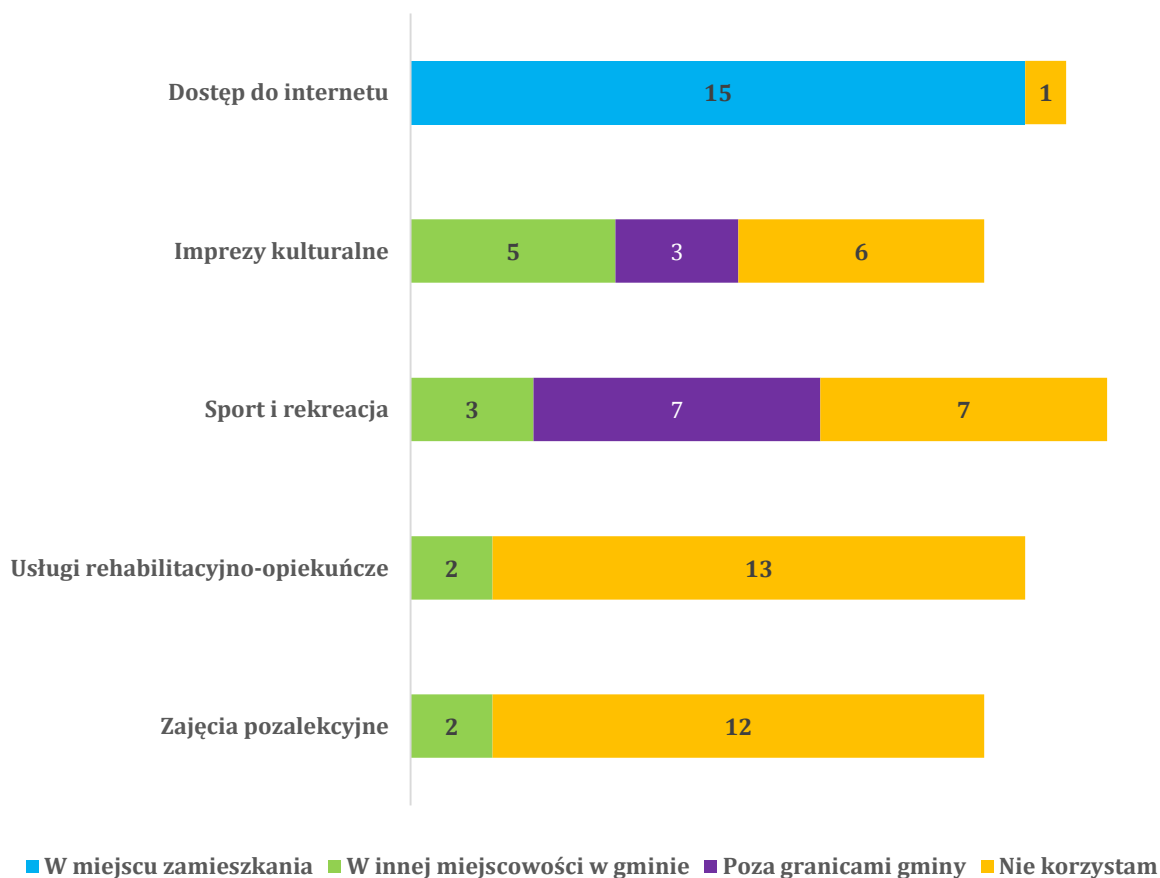
Osoby biorące udział w badaniu jakość życia w swoim miejscu zamieszkania oceniły na neutralnym poziomie – połowa respondentów (8 na 16 osób) udzieliła odpowiedzi „ani dobrze ani źle”. Zadowolenie wyraziły 2 osoby, zaś negatywnie daną kwestię oceniło 5 z 16 badanych.

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

Dostęp osób ankietowanych do poszczególnych usług jest bardzo zróżnicowany. Poszczególni badani deklarowali, że nie korzystają z usług takich jak: zajęcia pozalekcyjne i usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze. Dostęp do imprezy kulturalnych oraz sportu i rekreacji zapewniony jest głównie w innej miejscowości na terenie gminy lub poza gminą. W poszczególnych miejscowościach oferta ta jest ograniczona. W miejscu zamieszkania respondenci w większości korzystają z Internetu (15 wskazań).

Wykres 15. Lokalizacja korzystania z usług (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne.

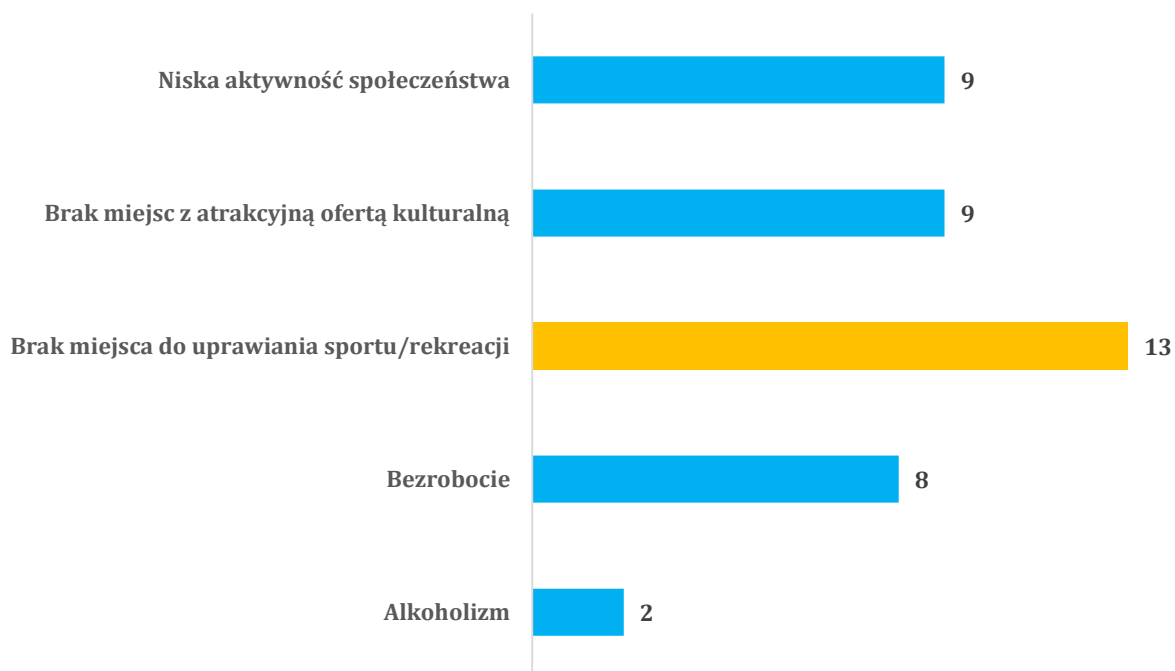
3. Identyfikacja problemów w gminie

Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania

Największymi problemami społecznymi na terenie gminy według ankietowanych są: brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji (13 wskazań), a także niska aktywność społeczeństwa i brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną (po 9 wskazań). Problematiczne jest także bezrobocie i w mniejszym stopniu alkoholizm. Zdaniem respondentów narkomania, bezdomność, przemoc w rodzinie, brak opieki nad osobami starszymi, ubóstwo czy chuligaństwo nie stanowią problemu w Gminie.

Wykres 16. Największe problemy społeczne na danym obszarze (liczba wskazań)

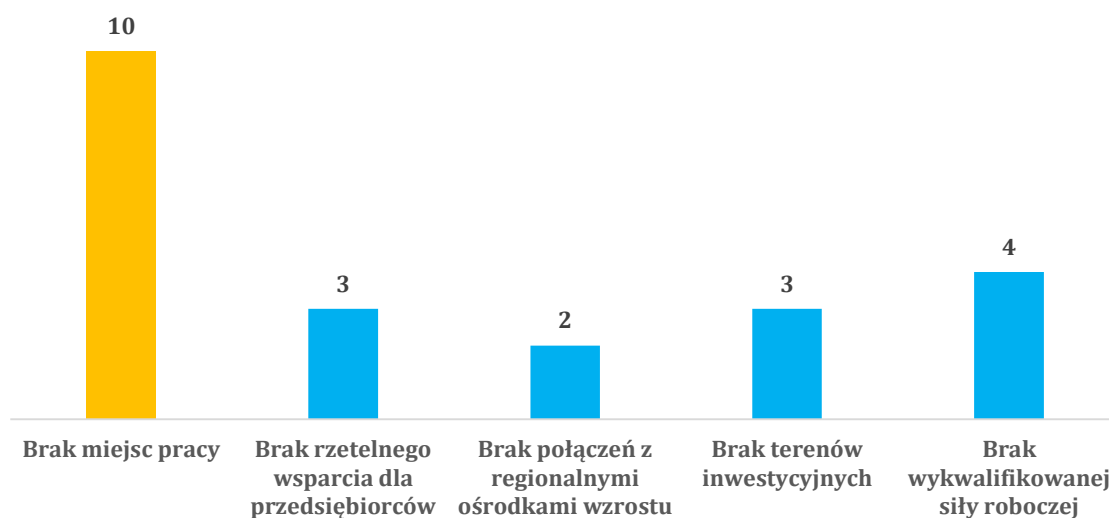

Źródło: Opracowanie własne.

[Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana\(i\) miejscu zamieszkania](#)

Największym problemem w sferze gospodarczej w miejscu zamieszkania respondentów jest brak miejsc pracy – aż 10 na 16 osób udzieliło odpowiedzi dotyczy tego aspektu. Pozostałe aspekty wyrażają umiarkowany poziom problematyczny – brak wykwalifikowanej siły roboczej, brak terenów inwestycyjnych, brak wsparcia dla przedsiębiorstw czy brak połączeń komunikacyjnych uzyskały od 2 do 4 wskazań. Problemem nie jest duża konkurencja.

Wykres 17. Największe problemy gospodarcze na danym obszarze (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne.

Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania

Głównym problemem wskazywanym przez respondentów w sferze przestrzenno-technicznej na terenie ich miejscowości niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę boisk i placów zabaw. Problemатyczny jest również stan dróg, brak ścieżek rowerowych oraz terenów zielonych. Stosunkowo nieduże problemy wiążą się z miejscami parkingowymi, stanem budynków, liczbą połączeń komunikacyjnych czy dostępem do sieci kanalizacyjnej.

Wykres 18. Największe problemy przestrzenno-techniczne na danym obszarze (liczba wskazań)

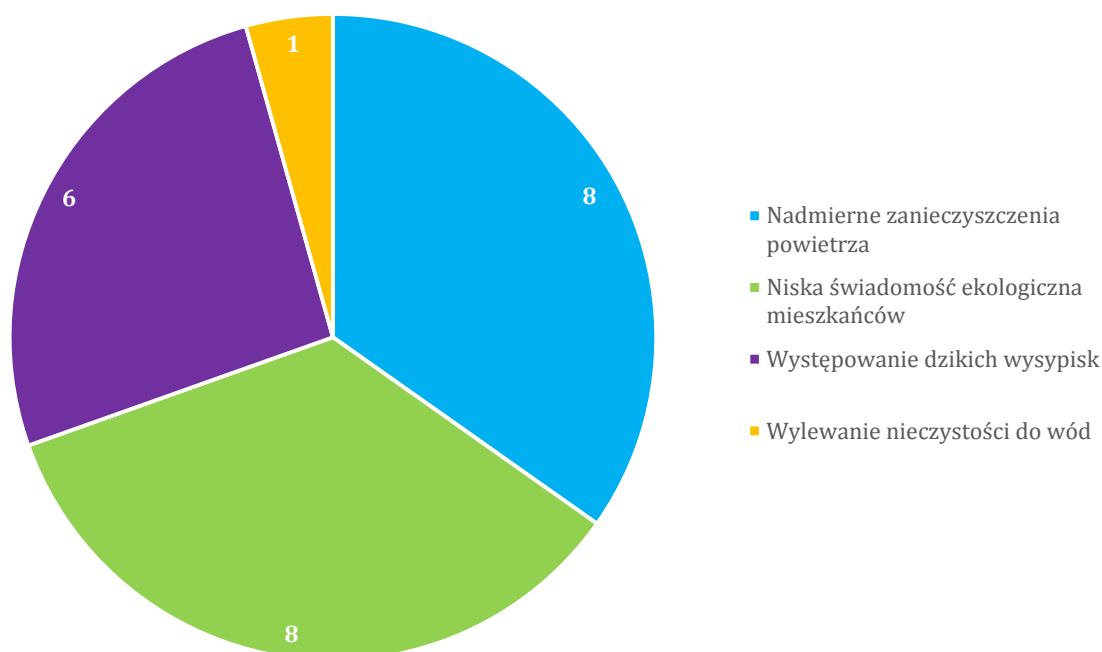
Źródło: Opracowanie własne.

Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

W sferze środowiskowej ankietowani zwrócili uwagę głównie niską świadomość ekologiczną mieszkańców gminy oraz nadmierne zanieczyszczenia powietrza - po 8 odpowiedzi. Jako zauważalny wyszczególniono także problem nielegalnych wysypisk śmieci (6 wskazań). Za mało istotne uznaje się wylewanie ścieków do wód.

Wykres 19. Największe problemy środowiskowe na danym obszarze (liczba wskazań)

Źródło: Opracowanie własne.

4. Jakie efekty winny zostać osiągnięte w wyniku procesu rewitalizacji?

Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wskazały szereg różnego rodzaju potrzeb w ich miejscu zamieszkania. W odpowiedziach respondentów pojawiły się zarówno kwestie społeczne i związane z infrastrukturą techniczną. Do najważniejszych potrzeb społecznych zaliczono poprawę poziomu oferty w zakresie kultury, sportu, form spędzania czasu wolnego, oraz wykreowania bazy sportowej.

Wykres 20. Spodziewane efekty rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel, wykresów, zdjęć i schematów

Spis tabel

TABELA 1. PODZIAŁ MIASTA PAKOŚĆ NA JEDNOSTKI PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	24
TABELA 2. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY PONAD 24 MIESIĄCE W OGÓLE BEZROBOTNYCH NA OBSZARZE MIASTA PAKOŚĆ	26
TABELA 3. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA OBSZARZE MIASTA PAKOŚĆ	26
TABELA 4. LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓŁEM W MIEŚCIE PAKOŚĆ.....	27
TABELA 5. LICZBA ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH OSÓB FIZYCZNYCH NA 100 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W MIEŚCIE PAKOŚĆ	27
TABELA 6. WSKAŹNIKI WYSTĘPOWANIA STANU KRYZYSOWEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH.....	29
TABELA 7. STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCENIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE.....	31
TABELA 8. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY PONAD 24 MIESIĄCE W OGÓLE BEZROBOTNYCH NA DANYM OBSZARZE	31
TABELA 9. LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE.....	31
TABELA 10. WSKAŹNIKI WYSTĘPOWANIA STANU KRYZYSOWEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH DO 160 MIESZKAŃCÓW ZLOKALIZOWANYCH W GMINIE PAKOŚĆ	32
TABELA 11. STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCENIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE.....	33
TABELA 12. UDZIAŁ OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE.....	33
TABELA 13. LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM W LUDNOŚCI OGÓŁEM NA DANYM OBSZARZE	34
TABELA 14. WSKAŹNIKI WYSTĘPOWANIA STANU KRYZYSOWEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH LICZĄCYCH OD 161 DO 500 MIESZKAŃCÓW ZLOKALIZOWANYCH W GMINIE PAKOŚĆ.....	34
TABELA 15. UDZIAŁ DZIECI DO LAT 17, NA KTÓRE RODZICE OTRZYMUJĄ ZASIŁEK RODZINNY W OGÓLNEJ LICZBIE DZIECI W TYM WIEKU NA DANYM OBSZARZE.....	35
TABELA 16. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY PONAD 24 MIESIĄCE W OGÓLE BEZROBOTNYCH NA DANYM OBSZARZE	36
TABELA 17. STOSUNEK INTERWENCJI SŁUŻB PORZĄDKOWYCH (POLICJI, STRAŻY) Z POWODU ZAKŁÓCENIA MIRU DOMOWEGO I PORZĄDKU PUBLICZNEGO WZGLĘDEM OGÓŁU GOSPODARSTW DOMOWYCH NA DANYM OBSZARZE.....	36
TABELA 18. WSKAŹNIKI WYSTĘPOWANIA STANU KRYZYSOWEGO W SFERZE SPOŁECZNEJ W MIEJSCOWOŚCIACH LICZĄCYCH PONAD 501 MIESZKAŃCÓW ZLOKALIZOWANYCH W GMINIE PAKOŚĆ	37
TABELA 19. PRZESTRZEŃ ZDEGRADOWANA NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI WĘGIERCE I GORZANY	38
TABELA 20. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ GMINY PAKOŚĆ OBJĘTA REWITALIZACJĄ.....	46
TABELA 21. WSKAŹNIKI DLA CELÓW REWITALIZACJI.....	74
TABELA 22. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	77
TABELA 23. UZUPEŁNIAJĄCE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE.....	85

TABELA 24. FORMY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH NA ETAPIE DIAGNOZOWANIA.....	90
TABELA 25. WYKORZYSTANE FORMY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH NA ETAPIE PROGRAMOWANIA.....	93

Spis wykresów

WYKRES 1. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 1000 LUDNOŚCI.....	20
WYKRES 2. WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ WODOCIĄGOWĄ, KANALIZACYJNĄ I GAZOWĄ [DANE 2014 ROK]	22
WYKRES 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W GMINIE PAKOŚĆ, MIEŚCIE PAKOŚĆ I OBSZARZE A.....	47
WYKRES 4. WYKSZTAŁCENIE OSÓB BEZROBOTNYCH.....	48
WYKRES 5. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE PAKOŚĆ, MIEŚCIE PAKOŚĆ ORAZ NA OBSZARZE A W PAKOŚCI	49
WYKRES 6. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY NA OBSZARZE REWITALIZACJI, W GMINIE PAKOŚĆ ORAZ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	50
WYKRES 7. ŚREDNIE WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO NA OBSZARZE REWITALIZACJI, W GMINIE PAKOŚĆ ORAZ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	51
WYKRES 8. PODMIOTY GOSPODARCZE ZAREJESTROWANE NA TERENIE OBSZARU A, MIASTA PAKOŚĆ ORAZ GMINY PAKOŚĆ W LATACH 2006-2015.....	53
WYKRES 9. OSOBY W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM ORAZ POPRODUKCYJNYM W GORZANACH W LATACH 2006-2015.....	59
WYKRES 10. WYKSZTAŁCENIE OSÓB BEZROBOTNYCH W GORZANACH	60
WYKRES 11. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE PAKOŚĆ, CZĘŚCI WIEJSKIEJ GMINY PAKOŚĆ ORAZ W GORZANACH	60
WYKRES 12. OSOBY W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM ORAZ POPRODUKCYJNYM W WĘGIERCACH W LATACH 2006-2015.....	64
WYKRES 13. WYKSZTAŁCENIE OSÓB BEZROBOTNYCH W WĘGIERCACH	65
WYKRES 14. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE PAKOŚĆ, CZĘŚCI WIEJSKIEJ GMINY PAKOŚĆ ORAZ W WĘGIERCACH.....	66
WYKRES 15. LOKALIZACJA KORZYSTANIA Z USŁUG (LICZBA WSKAZAŃ)	116
WYKRES 16. NAJWIĘKSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA DANYM OBSZARZE (LICZBA WSKAZAŃ)	117
WYKRES 17. NAJWIĘKSZE PROBLEMY GOSPODARCZE NA DANYM OBSZARZE (LICZBA WSKAZAŃ)	117
WYKRES 18. NAJWIĘKSZE PROBLEMY PRZESTRZENNO-TECHNICZNE NA DANYM OBSZARZE (LICZBA WSKAZAŃ).....	118
WYKRES 19. NAJWIĘKSZE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA DANYM OBSZARZE (LICZBA WSKAZAŃ)	119
WYKRES 20. SPODZIEWANE EFEKTY REWITALIZACJI	120

Spis schematów

SCHEMAT 1. PROCES REWITALIZACJI	4
SCHEMAT 2. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA OBSZARZE GMINY PAKOŚĆ.....	7
SCHEMAT 3. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA OBSZARZE MIASTA PAKOŚĆ	8
SCHEMAT 4. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	10

SCHEMAT 5. JEDNOSTKI PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE W MIEŚCIE PAKOŚĆ.....	25
SCHEMAT 6. WYSTĘPOWANIE PROBLEMÓW GOSPODARCZYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I ŚRODOWISKOWYCH W MIEJSCOWOŚCI GORZANY	38
SCHEMAT 7. WYSTĘPOWANIE PROBLEMÓW GOSPODARCZYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I TECHNICZNYCH W MIEJSCOWOŚCI WĘGIERCE	39
SCHEMAT 8. WĘGIERCE - CEL REWITALIZACJI: PRZEKSZTAŁCENIE PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH NA CELE AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ	42
SCHEMAT 9. WĘGIERCE - CEL REWITALIZACJI: ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI W ŻYCIU SPOŁECZNYM DLA SPOŁECZNOŚCI W REJONACH O WYSOKIM UZALEŻNIENIU OD ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	43
SCHEMAT 10. GORZANY - CEL REWITALIZACJI: PRZEKSZTAŁCENIE PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH NA CELE AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ	43
SCHEMAT 11. GORZANY – CEL REWITALIZACJI: ZWIĘKSZENIE PARTYCYPACJI W ŻYCIU SPOŁECZNYM DLA SPOŁECZNOŚCI W REJONACH O WYSOKIM UZALEŻNIENIU OD ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	44
SCHEMAT 12. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY PAKOŚĆ	44
SCHEMAT 13. CELE REWITALIZACJI GMINY PAKOŚĆ	72
SCHEMAT 14. ZINTEGROWANE PROJEKTY REWITALIZACYJNE SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU 1.....	86
SCHEMAT 15. ZINTEGROWANE PROJEKTY REWITALIZACYJNE SŁUŻĄCE REALIZACJI CELU 2.....	87
SCHEMAT 16. INTERESARIUSZE REWITALIZACJI.....	89
SCHEMAT 17. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA PODMIOTÓW UCZESTNICZĄCYCH W PROCESIE PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI.....	98
SCHEMAT 18. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI DOKUMENTU.....	100
SCHEMAT 19. GŁÓWNE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE – HARMONOGRAM I SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE	101
SCHEMAT 20. PROCEDURA WPROWADZANIA ZMIAN DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	104

Spis zdjęć

ZDJĘCIE 1. TERENY NADNOTECKIE	56
ZDJĘCIE 2. RYNEK W PAKOŚCI.....	56
ZDJĘCIE 3. OBSZAR REWITALIZACJI - PAKOŚĆ	57
ZDJĘCIE 4. ZAPROSZENIE NA KONSULTACJE UCHWAŁY SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	92
ZDJĘCIE 5. ZAPROSZENIE NA KONSULTACJE W SPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI	94
ZDJĘCIE 6. ZAPROSZENIE NA KONSULTACJE PROJEKTU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY PAKOŚĆ 2016-2024	95

